

ΕΙΚΟΣΙ ΧΡΟΝΙΑ

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

**Πανελλήνιος Σύλλογος
Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας**

Τριμηνιαίο φιλοτελικό & πολιτιστικό περιοδικό

Έτος 19^ο, Αρ. 80. Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2019

“ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ”

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση, Έτος 19^ο, Τεύχος 80^ο, Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2019
Ιδιοκτήτης: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ

Εκδότης-Διευθυντής: Π. Λεούσης

Συντακτική Επιτροπή: Π. Λεούσης, Δ. Βαρελάς

Αγίου Δημητρίου 12, 14452 Μεταμόρφωση.

Τηλ. 210 2825134, e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr

Υπεύθυνος τυπογραφείου: “NO+ADO”, Κυριάκος Αλεξίου & Σια ΕΕ
Διανέμεται δωρεάν στα μέλη. Ετήσια Συνδρομή € 15. Εγγραφή € 5

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CONTENTS

Γράμμα του προέδρου	1	Editorial	1
Ανέγερση και πτώση του τείχους του Βερολίνου ..	2	Construction and fall of the Berlin Wall	2
Ο Ουραλοχούχουλας	5	The ural owl	5
Η τράπουλα	6	The deck	6
Η μύγα-σκορπιός	8	The scorpion fly	8
Ο Σπαρτιάτης ήρωας Οθρυάδης	9	The Spartan hero Othriades	9
Από τους κρατήρες και κάνθαρους... ...μέχρι τη γυάλινη φιάλη κρασιού	10	From the craters and cantharus... ...to the glass bottle of wine	10
Το άροτρο	12	The Plough	12
Η γιγάντια νυχτοπεταλούδα - παγώνι	13	The giant moth-peacock	13
Ο ελέφαντας στη δουλειά	14	The Elephant at Work	14
Το γράμμα του στρατιώτη	15	The Soldier's Letter	15
Η σκοποβολή	16	The shooting	16
Ο διαστημικός σταθμός Κουρού	18	The Kourou Space Station	18
Drive-In	19	Drive-In	19
Αρώματα και αρωματοποιία	20	Perfumes and perfumery	20
Ο αγριόχοιρος. Θήραμα και σύμβολο	22	The wild boar. Game and symbol	22
Ξυράφια για το ξύρισμα	24	Shaving razors	24
Στροβιλιζόμενοι δερβίσηδες	26	Swirling Dervishes	26
Ο θεός Πάνας και η «σύριγγα του Πανός»	28	The god Pan and the "flute of Pan"	28
Ανοικτή Επιστολή: Γρ/μα στρατιωτικού Ταχυδρομείου	30	Open letter: Military Posts stamps	30
Κοκοφοίνικας και κοκοφοινικέλαιο	34	Coconut and coconut oil	34
Ο βάτραχος που έγινε Πρίγκιπας!	36	The frog who became a prince!	36
Ένα τολμηρό γραμματόσημο	37	A bold stamp	37
Βασίλειος Ν. Σεκόπουλος (1929 - 2019)	38	Vasilios N. Secopoulos	38
Αχ, αυτό το πλάνο: Πικρά χάπια & δυνατές σταγόνες	39	Thematic plans: Bitter pills and strong drops	39
Νέες εκδόσεις γραμματοσήμων Ελλάδας - Κύπρου	40	New stamp issues of Greece and Cyprus	40
100 χρόνια Ιταλική Φιλοτελική Ομοσπονδία	43	Italian Philatelic Federation's centenary	43
Δικά μας και δικά σας νέα	44	Philatelic news	44

“THE THEMATIC PHILATELIST”

Quarterly Journal. Year 19th. No 80, October - December 2019

Owner: THE PANHELLENIC SOCIETY OF THEMATIC PHILATELY

Editor-Director: Pantelis Leoussis

Editorial Committee: P. Leoussis, D. Varelas

Address: 12, Agiou Dimitriou Str., GR-14452 Metamorphosi, Athens

Tel. +31- 210-2825134; e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr

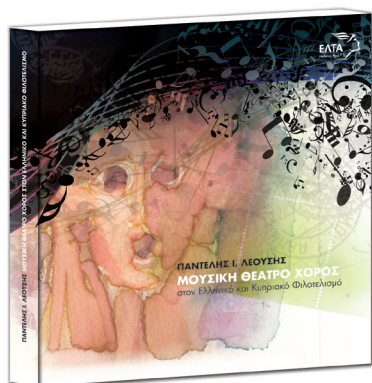
The journal is distributed gratis to the members

Annual subscription € 15. New members' subscription € 5

Διοικητικό Συμβούλιο 2019-2020
Πανελληνίου Συλλόγου Θεματικού Φιλοτελισμού

Παντελής Λεούσης Πρόεδρος
Χρήστος Γκίκας Αντιπρόεδρος
Κώστας Χριστοδουλίδης Γ. Γραμματέας
Βασίλης Πετρόχειλος Ταμίας
Λίνος Κουντουράς Έφορος
Βασίλης Λιανός (Καλαμάτα) Μέλος
Φώτης Μόσχος (Ναύπακτος) Μέλος.

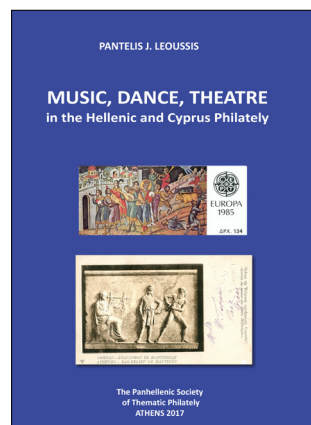
Εξελεγκτική επιτροπή:
Βασίλης Αποστολόπουλος
Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος
Ευάγγελος Ολύμπιος

(Έκδοση Ελληνικών Ταχυδρομείων)
BALKANFILIA 2016 Μεγάλο Επίχρυσο

(Έκδοση του Συλλόγου μας)
BALKANFILIA 2016 Χρυσό
ITALIA 2018 Μεγάλο Επίχρυσο

(Έκδοση του Συλλόγου μας)
ITALIA 2018 Μεγάλο Επίχρυσο
EFIRO 2019 (Ρουμανία) Χρυσό

Ο **“Θεματικός Φιλοτελιστής”** έχει τιμηθεί με τα εξής μετάλλια:
EUROCUPRUM 2001 (Πολωνία) Χάλκινο, ΕΦΙΛΑ 2002 (Ελλάδα) Μεγάλο Αργυρό
TEMEX 2003 (Αργεντινή) Μεγάλο Αργυρό, BRNO 2005 (Τσεχία) Επάργυρο
JERUSALEM 2006 Αργυρό, BALKANFILIA 2007 Μεγάλο Αργυρό, CHINA 2009 Αργυρό,
ANTVERPIA 2010 Αργυρό, BALKANFILIA 2012 Μεγάλο Αργυρό, ΕΛΛΑΔΑ-ΚΥΠΡΟΣ 2013
Μεγάλο Αργυρό, ΚΥΠΡΟΣ -ΕΛΛΑΔΑ 2014 Μεγάλο Αργυρό, EFIRO 2019 Μεγάλο Επίχρυσο

**Το γεγονός που όλοι περιμένουμε
και όλοι υποστηρίζουμε!**

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας:
www.thematic-philatelist.gr

Προς τους φίλους αναγνώστες...

Αγαπητοί φίλοι.

Είκοσι χρόνια "Θεματικός Φιλοτελιστής"! Μια όμορφη περιπέτεια, βήμα-βήμα, προς το άγνωστο! Χωρίς τεχνικές γνώσεις, χωρίς μέσα, χωρίς βοήθεια, αλλά με πολύ πείσμα και επιμονή. Ήταν μια επίπονη και χρονοβόρα προσπάθεια που ευτυχώς είχε επιτυχία και διάρκεια.

Δεν μπορούσε να γίνει αλλιώς. Ο ελληνικός θεματικός φιλοτελισμός δικαιούτο το όργανό του. Νέοι και παλιοί φιλοτελιστές έπρεπε να γνωρίσουν το θεματικό πλούτο του γραμματοσήμου, τη γνώση που μπορεί να προσφέρει η παρατήρηση αυτών των μικροσκοπικών καλλιτεχνημάτων, να μνηθούν στους θεματικούς εκθεσιακούς κανόνες.

Είμαστε όλοι χαρούμενοι που φτάσαμε ως εδώ και που, χάρη κυρίως στο περιοδικό μας, η συντριπτική πλειοψηφία των μελών μας βρίσκεται επί δύο δεκαετίες πιστή, στο πλευρό μας. Όταν μάλιστα κάποια από τα μέλη μας τηλεφωνούν ρωτώντας "πότε θα βγει το επόμενο τεύχος", αυτό μας κάνει διπλά χαρούμενους. Διότι ο "Θεματικός Φιλοτελιστής" είναι το φιλοτελικό περιοδικό που υπάρχει για να διαβάζεται, να ψυχαγωγεί, να προσθέτει γνώσεις, τόσο φιλοτελικές όσο και μορφωτικές.

Συγκρίνοντας το "Θεματικό Φιλοτελιστή" με αντίστοιχα περιοδικά ξένων θεματικών συλλόγων, νοιώθουμε ακόμα πιο υπερήφανοι. Διότι υπάρχουν μόνο ένα ή δύο σε ολόκληρη την Ευρώπη που μπορούν να χαρακτηριστούν καλύτερα σε εμφάνιση και περιεχόμενο. Όταν μάλιστα αυτοί οι σύλλογοι διαθέτουν πολλαπλάσια μέλη και πολύ μεγαλύτερες οικονομικές δυνατότητες.

Όλα αυτά τα χρόνια, εκτός από την αναγνώριση του ελληνικού φιλοτελικού κόσμου, το περιοδικό μας γνώρισε την αναγνώριση και στις εκθέσεις που συμμετείχε, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Έχει αποσπάσει σημαντικές διακρίσεις, με σημαντικότερη αυτή της «EFIRO 2019» (Ρουμανία), στην οποία τιμήθηκε με Μεγάλο Επίχρυσο μετάλλιο.

Μπαίνουμε λοιπόν στην τρίτη δεκαετία, «Θεού θέλοντος και ...καιρού επιτρέποντος»! Το αμέσως προσεχές τεύχος θα την εγκαινιάσει. Ο "Θεματικός Φιλοτελιστής" θα συνεχίσει το σταθερό βηματισμό του και θα μας συντροφεύει «θεματικά» στο τέλος κάθε τριμήνου, χάρη στην αγάπη και υποστήριξή σας. Χάρη στην αγάπη και υποστήριξη, για τις οποίες σας ευχαριστούμε από καρδιάς.

Καλή και δημιουργική χρονιά σε όλους, με υγεία.

Ο Πρόεδρος

Η ανέγερση και η πτώση του τείχους του Βερολίνου

Το τείχος του Βερολίνου αποτέλεσε μια από τις πιο ισχυρές πολιτικές εκδηλώσεις στην Ευρώπη του 20ου αιώνα. Ήταν μία φυσική υπενθύμιση, ένα σύμβολο του ψυχρού πολέμου. Ενός "πολέμου" που κράτησε τον κόσμο διαιρεμένο για δεκαετίες.

Αυτοί που το ανέγειραν ισχυρίστηκαν ότι ήταν ένας "αντιφασιστικός προστατευτικός προμαχώνας", "η προστασία της σοσιαλιστικής Ανατολής από τις επιβλαβείς επιρροές της καπιταλιστικής Δύσης". Ήταν ωστόσο ένα σύμβολο εξουσίας, όσο και απελπισίας. Διότι όλοι γνώριζαν ότι δεν χτίστηκε για να σταματήσει κάποιον που έρχεται απ' έξω. Ήταν εκεί μόνο για εκείνους που ήθελαν να φύγουν.

Από το 1961, περισσότερα από 50.000 Βερολινέζοι μετακινούνταν καθημερινά δια μέσου των τεσσάρων ζωνών που λίγο πριν κατείχαν οι Σύμμαχοι. Πολλοί εργαζόνταν στο Δυτικό Βερολίνο και είχαν το σπίτι τους στο Ανατολικό. Την ίδια στιγμή, περισσότερα από τρία εκατομμύρια Ανατολικογερμανοί είχαν ήδη φύγει από την Ανατολική Γερμανία. Οι περισσότεροι το έκαναν μέσω του Βερολίνου.

Καθώς το μέγεθος της φυγής έπαιρνε μέρα με τη μέρα μεγαλύτερες διαστάσεις, η κυβέρνηση της ΛΔΓ αποφάσισε ότι ένας τοίχος θα ήταν ο καλύτερος τρόπος για να σταματήσει η φυγή.

Η απόφαση αυτή όχι μόνο είχε αντίκτυπο σε πολιτικό επίπεδο, αλλά είχε επί-

σης έντονες προσωπικές συνέπειες για τους Γερμανούς, ειδικότερα τους Βερολινέζους.

Ο τοίχος διαίρεσε την πόλη στα δύο, χώρισε φίλιες και οικογένειες, κατέστρεψε ζωές. Τα περάσματα των συνόρων έγιναν τόποι θλίψης, όπως η Friedrichstraße, ένας σιδηροδρομικός σταθμός που συνέδεε Ανατολικό και Δυτικό Βερολίνο. Ήτα ο σταθμός που έγινε γρήγορα γνωστός ως η "Tränenpalast" (Παλάτι των Δακρύων).

Την Πέμπτη, 9 Νοεμβρίου 1989, το Γερμανικό Κομμουνιστικό Κόμμα, με επίσημη συνέντευξη τύπου ρουτίνας του αξιωματούχου του Günter Schabowski, ανακοίνωσε ελάττωση των ταξιδιωτικών περιορισμών για τους πολίτες της Ανατολικής Γερμανίας. Αυτός ο νέος κανονισμός δεν προοριζόταν να τεθεί σε ισχύ άμεσα. Ωστόσο, η ανακοίνωση του Schabowski δεν έκανε αναφορά στο χρόνο εφαρμογής του. Έτσι, όταν πιάστηκε από τους δημοσιογράφους, και καθώς δεν είχε περισσότερες οδηγίες εκ των άνω, ανακοίνωσε ότι ο νέος ταξιδιωτικός κανονισμός μπορούσε να εφαρμοστεί αμέσως.

Ότι ίδιο βράδυ, τα εθνικά τηλεοπτικά κανάλια ZDF και ARD της Δ. Γερμανίας μετέδωσαν στο βραδινό δελτίο ειδήσεων αποσπάσματα αυτής της συνέντευξης τύπου. Και βέβαια, παρά την αυστηρή απαγόρευση παρακολούθησης των δυτικογερμανικών καναλιών, την εκπομπή παρακολούθησαν

Επετειακή έκδοση για τα 10 χρόνια ανέγερσης του τείχους.

Μπρεσνιεφ και Χόνεκερ. Τίνος ιδέα ήταν το τείχος;

Ήταν πολύ "χαρούμενοι" οι Βερολινέζοι με το τείχος. Μέχρι λουλούδια πρόσφεραν στους φρουρούς!

"Wir sind das Volk"! (Είμαστε ο λαός) 320.000 λαού διαδήλωσαν στη Λειψία.

πολλοί Ανατολικογερμανοί.

Η είδηση διαδόθηκε σε όλη την Αν. Γερμανία με τη δύναμη πυρηνικής βόμβας! "Τα σύνορα είναι ανοιχτά!".

Το 1989 η ΛΔΓ ήταν ήδη ένα αποτυχημένο κράτος. Μισό αιώνα μετά την ίδρυση της η απόκρουση αυτής της αλήθειας γινόταν κάθε μέρα πιο δύσκολη. Έγινε μάλιστα ακόμα πιο εμφανής όταν τον Μάιο του 1989 η Ουγγαρία άνοιξε τα σύνορά της στην Αυστρία, αφήνοντας με αυτόν τον τρόπο μια τεράστια τρύπα στο πρώην αδιαπέραστο Σιδηρούν Παραπέτασμα. Αυτό είχε ως συνέπεια να αρχίσει πάλι η φυγή των Ανατολικογερμανών από τη χώρα, ακριβώς όπως γινόταν πριν την οικοδόμηση του τείχους το 1961. Χιλιάδες κατευθύνονταν ανατολικά, προς την Ουγγαρία, για να περάσουν στη Δυτική Γερμανία μέσω της Αυστρίας.

Τον Οκτώβριο του 1989, ο επί πολλά χρόνια ηγέτης της Αν. Γερμανίας Έριχ Χόνεκερ εκδιώχτηκε από έναν κομματικό σύντροφο. Η νέα Κυβέρνηση, για να κατασιγάσει την πολιτική αναταραχή των τελευταίων μηνών, προέβη σε πολλές παραχωρήσεις. Μία από αυτές ήταν το σχέδιο για δωρεάν ταξίδια των πολιτών της.

Στις αρχές Σεπτεμβρίου, άρχισαν στη Λειψία μεγάλες ειρηνικές πολιτικές διαδηλώσεις, οι οποίες γίνονταν όλο συχνότερες, και με ολονέν αυξανόμενο αριθμό διαδηλωτών.

Κομβικό σημείο των εκδηλώσεων αποδείχθηκε η "Διαμαρτυρία της Δευτέρας", 9ης Οκτωβρίου 1989. Υπό τα άγρυπνα βλέμματα χιλιάδων αστυνομικών, διαδήλωσαν πάνω

από 70.000 άτομα, ζητώντας δημοκρατικές ελευθερίες, ελεύθερα ταξίδια παντού, ακόμα και στη Δυτική Γερμανία, κλπ.

Μόλις τέσσερις μήνες νωρίτερα, το κομμουνιστικό καθεστώς της Κίνας είχε προβεί σε μια βάνουση καταστολή των φοιτητικών διαδηλώσεων. Αυτή που έμεινε γνωστή ως "Η σφαγή της πλατείας Τιενανμέν". Ευτυχώς, η δια-

δήλωση της Λειψίας της 9ης Οκτωβρίου παρέμεινε ειρηνική. Ούτε έγινε μεγάλης κλίμακας αστυνομική επέμβαση, ούτε ο πανέτοιμος στρατός χρειάστηκε να επέμβει. Έγιναν μόνο κάποιες συλλήψεις. Το Politbüro του Βερολίνου είχε

αφηνιδιαστεί από τον τεράστιο αριθμό των διαδηλωτών. αλλά και από την υποδειγματική, ειρηνική συμπεριφορά τους.

Μια εβδομάδα αργότερα, στις 16 Οκτωβρίου, ο αριθμός αυτών που συμμετείχαν έφτασε τις 120.000 και την Δευτέρα 23 Οκτωβρίου οι διαδηλωτές υπερδιπλασιάστηκαν, φθάνοντας τις 320.000. Κατέκλυσαν κυριολεκτικά όλους τους δρόμους της Λειψίας. Είχαν γίνει μια ασταμάτητη δύναμη.

Το περίφημο τραγούδι των διαδηλωτών "Wir sind das Volk"

(είμαστε ο λαός) έγινε συνώνυμο της γενικής επιθυμίας των Βερολινέζων για δημοκρατικές ελευθερίες.

Δεκαεπτά μέρες αργότερα το τείχος του Βερολίνου έπεσε.

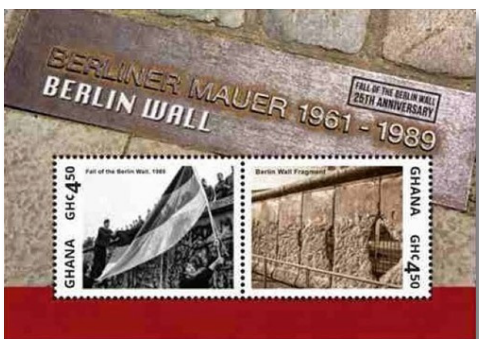
Σχεδόν αμέσως μετά την αναμετάδοση των Δυτικογερμανικών Τηλεοπτικών σταθμών της ανακοίνωσης του Schabowski της 9ης Νοεμβρίου, πλήθος ανθρώπων άρχισε

Μόλις άνοιξε η πρώτη πύλη, οι Βερολινέζοι έφευγαν κατά κύματα.

Λίγο μετά τα τείχος άρχισε να γκρεμίζεται με μανία και με κάθε μέσο.

να συγκεντρώνεται, με κάθε μέσο, στα έξι σημεία ελέγχου μεταξύ Ανατολικού και Δυτικού Βερολίνου. Ωστόσο, οι φρουροί των σημείων ελέγχου δεν είχαν λάβει εντολή να ανοίξουν τα σύνορα. Οι πύλες παρέμειναν σταθερά κλειστές, ενώ όλο και περισσότεροι πολίτες συγκεντρώνονταν.

Σε ένα από αυτά τα σημεία, της Bornholmer Straße, η ατμόσφαιρα σύντομα εντάθηκε. Εκατοντάδες Βερολινέζοι είχαν συγκεντρωθεί και πίεζαν να ανοίξουν οι πύλες. Ζητούσαν να γίνει αυτό που

τους είχαν υποσχεθεί στην τηλεόραση λίγο πριν, εκείνο το βράδυ. Δήλωναν στους φρουρούς ότι ήθελαν μόνο να ρίξουν μια ματιά και ότι θα επέστρεφαν. "Ήταν δυνατό να μη γυρίσουν αφού στο Άν. Βερολίνο είχαν τα σπίτια τους, τις δουλειές τους."

Υποκύπτοντας τελικά στην έντονη πίεση του κοινού, οι φρουροί της πύλης Bornholmer Straße αποφάσισαν να ελαφρύνουν την πίεση, ανοίγοντας μια μικρή έξοδο προς το Δυτικό Βερολίνο. Ωστόσο, σφράγιζαν τα διαβατήρια όσων περνούσαν για να εντοπιστούν αυτοί που δεν θα επέστρεφαν.

Την ίδια στιγμή εκατοντάδες πολίτες έσπευδαν προς τις άλλες πύλες, μεγαλώνοντας όλο και περισσότερο την πίεση.

Στο μεταξύ, οι συνοριοφύλακες προσπαθούσαν να επικοινωνήσουν με τους ανωτέρους τους για να μάθουν το τι έπρεπε να πράξουν. Κανείς δεν απαντούσε.

Τελικά, οι φρουροί του φυλακίου της Bornholmer Straße πήραν από μόνοι τους την πρωτοβουλία και άνοιξαν διάπλατα την

πύλη. Ήταν η πρώτη πύλη του Βερολίνου στην οποία επιτράπη η ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της Ανατολικής Γερμανίας προς τη Δύση.

Όλες οι προηγούμενες ενδείξεις προμύνηαν ότι η πτώση της Ανατολικής Γερμανίας ήταν αναπόφευκτη, και δεν ήταν, ασφαλώς, ο Günther Schabowski αυτός που προκάλεσε.

Ωστόσο, η ανακοίνωσή του της 9ης Νοεμβρίου αναμφίβολα την επέσπευσε. Έθεσε σε κίνηση μια αλυσίδα γεγονότων που άρχισαν με την πτώση του τείχους του Βερο-

λίνου και τελείωσαν 47 εβδομάδες αργότερα, στις 3 Οκτωβρίου 1990, όταν 51 χρόνια μετά την ίδρυσή της, η Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας έπαψε επισήμως να υπάρχει.

Από τότε, μια ολόκληρη γενιά γεννήθηκε και ενηλικιώθηκε σε μια επανενωμένη Γερμανία, γνωρίζοντας τα δραματικά γεγονότα που προηγήθηκαν από τις αφηγήσεις των γονέων τους. Όμως η πόλη και οι κάτοικοι συνεχίζουν να τιμούν αυτά τα γεγονότα. Τριάντα χρόνια μετά την πτώση του τείχους του Βερολίνου γίνονται κάθε χρόνο πλήθος εκδηλώσεων προς τιμή της "Die Wende" (αλλαγή ή κρίσιμη καμπή), όπως ονομάζουν με μία λέξη οι Γερμανοί τα όσα συνέβησαν την επίμαχη περίοδο. Μια αλλαγή που σηματοδότησε το τέλος ενός κράτους και ενός πολιτικού συστήματος, και άνοιξε το δρόμο για την επανένωση του Βερολίνου ως μια πόλη και της Γερμανίας ως ένα έθνος.

Παντελής Λεούσης

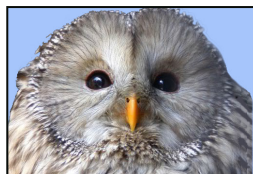

Ακολούθησε φρενίτιδα χαράς, με τους Γερμανούς να ανεβαίνουν στο τείχος, να τραγουδούν, να χορεύουν...

Ενωμένες πια οι δύο Γερμανίες, γιορτάζουν την "ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ".

Ο Ουραλοχούχουλας

Η κουκουβάγια των Ουραλίων ή ουραλοχούχουλας (*Strix uralensis*) είναι αρπακτικό νυκτόβιο πουλί. Συναντάται στην Ανατολική Ευρώπη και συχνάζει στα πυκνά δάση. Έχει μήκος σώματος περίπου 60 εκ. και άνοιγμα φτερών 105 με 116 εκ. Ζυγίζει μεταξύ 500 και 1.300 γρμ.

Σε ελεύθερη διαβίωση ζει περίπου 15 χρόνια, ενώ σε αιχμαλωσία υπερβαίνει τα 20.

Στον ουραλοχούχουλα δεν παρατηρείται το φαινόμενο του διμορφισμού στα δύο γένη. Η μόνη διαφορά είναι στο μέγεθος, με το αρσενικό να είναι μικρότερο και ελαφρύτερο από το θηλυκό. Μοιάζει πολύ με τον γνωστό μας γκιόνη, έχει όμως μακρύτερη ουρά, μικρότερα μάτια και δίσκους στο κεφάλι ανοικτότερου χρώματος.

Σε παρατηρήσεις επιστημόνων στη Σουηδία, διαπιστώθηκε ότι τα κυριότερα θηράματα του ουραλοχούχουλα είναι ποντίκια και αρουραίοι του αγρού. Αναλυτικά, σε 2.309 περιπτώσεις που μελετήθηκε η λεία του, κυρίως την άνοιξη, βρέθηκε ότι 765 φορές τράφηκε με ποντίκια, 711 με αρουραίους, 273 με άλλα τρωκτικά, 155 με μυγαλές, 195 με πουλιά (κοτσύφια, περιστέρια, κίσσες και αγριόγαλους) και 78 με αμφίβια.

Είναι ιδιαίτερα επιθετικό πουλί. Προσβάλλει αρπακτικά πολύ πιο δυνατά από αυτό και δεν διστάζει να επιτεθεί στον άνθρωπο όταν νοιώσει ότι κινδυνεύουν τα μικρά του.

Τους δύσκολους χειμώνες, όταν η τροφή είναι δυσεύρετη και ανεπαρκής, μπορεί να μη γίνει ωοτοκία και αναπαραγωγή παρά το γεγονός ότι φτάνει μέχρι τις κατοικημένες περιοχές για να την αναζητήσει,

Ο ουραλοχούχουλας φωλιάζει σε ευρύχωρες κουφάλες δέντρων, σε ύψος 4 έως 20 μ. από το έδαφος, και σε εγκαταλελειμμένες φωλιές άλλων αρπακτικών. Σε σπάνιες περιπτώσεις κάνει τη φωλιά του σε χοντρές διχάλες δέντρων, σε σχισμές βράχων ή στο έδαφος, ανάμεσα σε ρίζες.

Γεννά 3-4 αυγά μία φορά το χρόνο και τα επωάζει επί 27-29 ημέρες. Την επώαση αναλαμβάνει αποκλειστικά το θηλυκό, ενώ το αρσενικό φροντίζει για τη διατροφή του ζεύγους.

Όταν τα αυγά εκκολαφτούν, τα μικρά είναι καλυμμένα με ένα κιτρινωπό πουτίπουλο. Για όσον καιρό παραμένουν στη φωλιά, το αρσενικό εξακολουθεί να κυνηγά μόνο του. Επιστέφοντας, παραδίδει την τροφή στη μητέρα, η οποία φροντίζει για τη διανομή της.

Τα μικρά αφήνουν τη φωλιά ύστερα από ένα μήνα, χωρίς ακόμα να μπορούν να πετάξουν. Σε 45 ημέρες βγάζουν το κανονικό πτέρωμα του ενήλικου και χρειάζονται τουλάχιστον πέντε εβδομάδες για να χρησιμοποιήσουν τα φτερά τους με επιτυχία. Επιστρέφουν όμως στη φωλιά για να κοιμηθούν.

Η Μογγολία έκοψε μετάλλια που απεικονίζουν τον ουραλοχούχουλα.

Η τράπουλα

Όλοι μας έχουν πιάσει στα χέρια μας μία τράπουλα, είτε για πασιέντζα, είτε για να παίξουμε κάποιο παιχνίδι. Η ιστορία της τράπουλας χάνεται στα βάθη της ιστορίας. Αναφορά σε παιχνίδι με χαρτιά γίνεται τον 10ο αιώνα στην Κίνα, χωρίς να είναι σίγουρο ότι πρόκειται για τα γνωστά μας τραπουλόχαρτα. Σύμφωνα με την Wikipedia, η λέξη "τράπουλα" σημαίνει τη "δεσμίδα των παιγνιόχαρτων" και προέρχεται από την ιταλική λέξη "trappola" που σημαίνει "παγίδα" και "δόλος". Προήλθε από το ιταλικό παιχνίδι "ταρόκ" ή "ταρόκο", που παιζόταν με χοντρά τετράγωνα ή παραλληλόγραμμα χαρτιά με αριθμημένες φιγούρες, τόσο για ψυχαγωγία, όσο και για κερδοσκοπία. Στα ιταλικά, πάντως, η λέξη "trappola" δεν φαίνεται να είχε ποτέ αυτή την έννοια. Ήταν, όμως, η ονομασία ενός βενετσιάνικου παιχνιδιού με παιγνιόχαρτα, κάτι που προφανώς εξηγεί την σημασία της ελληνικής λέξης.

Τα παιγνιόχαρτα εμφανίζονται για πρώτη φορά στην Ευρώπη τη δεκαετία του

1370, πιθανώς στην Ιταλία ή την Ισπανία και ασφαλώς ως εισαγωγές ή κατοχές εμπόρων που προέρχονται από την ανατολή. Οι πρώτες ευρωπαϊκές κάρτες ήταν ζωγραφισμένες στο χέρι, καθιστώντας τα προϊόντα αυτά στα είδη πολυτελείας για τους πλούσιους. Οι "κάρτες" επεκτάθηκαν σταδιακά κατά μήκος των εσωτερικών ευρωπαϊκών εμπορικών οδών κατά τη διάρκεια του 15ου αιώνα ως ένα ευνοημένο χόμπι των ανώτερων τάξεων.

Μετά την εφεύρεση της εκτύπωσης από τα μέσα του 15ου αιώνα, μειώθηκε σημαντικά το κόστος παραγωγής των καρτών, το οποίο μειώθηκε περαιτέρω στη Γαλλία το 1480, με ομαδοποίηση των παιγνιόχαρτων. Για να ξεχωρίζουν μεταξύ τους, χωρίστηκαν σε τέσσερις σειρές, διακριτές μεταξύ τους, που ορίζονται τεχνικά στα γαλλικά, αλλά και διεθνώς, λόγω της παγκόσμιας δημοτικότητάς τους, σε *rique*, *coeur*, *carreau*, *trèfle*- γνωστά στα ελληνι-

κα ως κούπες, καρο, σπαθιά, μπαστούνια. Η μείωση του κόστους συνέβαλε στη

Κινεζικό παιγνιόχαρτο (κάθε κάρτα περιέχει ένα ποίημα εθνικής ποιητικής συλλογής).

Τραπουλόχαρτα Τσεχοσλοβακίας 16ου και 19ου αιώνα.

Έκδοση Βερμούδας επ' ευκαιρία του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Μπριτζ του 1975, και Ολλανδίας επίσης για το μπριτζ, με το όνομα της χώρας και την ονομαστική αξία επάνω σε τραπουλόχαρτα!

διάδοση των παιγνιοχάρτων σε πλατιές μάζες της κοινωνίας και άρχισε να γίνεται το πιο αγαπητό παιχνίδι, έχοντας πλεονέκτημα έναντι των παραδοσιακών επιτραπέζιων παιχνιδιών (σκάκι κλπ), αφού με τις κάρτες μπορούσαν πλέον να παίξουν περισσότεροι του ενός παίκτες.

Στη συνέχεια το παιχνίδι έγινε πάθος. Και το πάθος κατέληξε στα παιχνίδια με χρήματα. Δημιουργήθηκαν οι πρώτες χαρτοπαικτικές λέσχες που, στην αρχή είχαν πολύ ζήτηση μεταξύ των γυναικών και οι συνδυασμοί μεταξύ του παιχνιδιού καρτών και της αποπλάνησης έγιναν ευρέως διαδεδομένοι σε όλη την ευρωπαϊκή λογοτεχνία και τη ζωγραφική. Αυτός ο παράγοντας, μαζί με τον πολλαπλασιασμό των παιχνιδιών χαρτοπαικτικών λεσχών, οδήγησε σε συχνές καταγγελίες για το παιχνίδι καρτών από εκκλησιαστικές αρχές. Κι έτσι άρχισαν και οι απαγορεύσεις συγκεκριμένων παιχνιδιών από τις δημόσιες αρχές.

Στη Γαλλία του 17ου αιώνα, ο υπουργός Οικονομικών του βασιλιά Λουδοβίκου XIV, Καρδινάλιος Μαζαρίνος, σπαταλούσε το βασιλικό πορτοφόλι, μετατρέποντας ουσιαστικά το παλάτι των Βερσαλλιών σε μια τεράστια χαρτοπαικτική λέσχη όπου έπαιζε χαρτιά η αριστοκρατία της Ευρώπης. Ορισμένες χώρες έκαναν την κα-

τασκευή κάρτας κρατικό μονοπώλιο, θεσπίζοντας ποινές, πρόστιμο, φυλάκιση, ακόμη και θάνατο στους πλαστογράφους των μονοπωλιακών παιγνιοχάρτων. Έτσι στον τζόγο μπαίνει και το κράτος να πάρει ένα μέρος από το παράνομο χρήμα, με την μονοπωλιακή κατασκευή και διάθεση παιγνιοχάρτων.

Η προσοδοφόρα για όλους χρήση των παιγνιοχάρτων αναπτύσσει και τις μεθόδους κατασκευής των καρτών. Παραδοσιακά, οι δυτικές κάρτες παιχνιδιού είναι κατασκευασμένες από ορθογώνιες στρώσεις από λεπτό χαρτόνι επικολλημένες μεταξύ τους για να σχηματίσουν ένα επίπεδο, ημισκληρο υλικό. Έχουν ομοιόμορφο σχήμα και μέγεθος και αρκετά μικρό ώστε αρκεί να κρατηθούν μαζί στο ένα χέρι. Οι γωνίες είναι συνήθως ελαφρώς στρογγυλεμένες για να αποφευχθεί η φθορά. Κατά το δεύτερο μισό

του 20ου αιώνα, έγινε κοινή η προσθήκη μιας πλαστικής επίστρωσης για να αντισταθεί στη φθορά και έτσι έχουμε την παραγωγή πλαστικών καρτών.

Παρά την πρόοδο της εκτύπωσης και της κατασκευής και την αδιάκοπη δημοτικότητα των παιχνιδιών, η κατασκευή των παιγνιοχάρτων παραμένει μια εξειδικευμένη και ανταγωνιστική αγορά. Τον 20ο αιώνα, πολλοί παραδοσιακοί προ-

"Οι Χαρτοπαίκτες" του Σεζάν και "Ο χαρτοκλέφτης με τον άσσο καρώ" του Λα Τουρ.

Όραίο V-MAIL, πολύτιμο για μία συλλογή με θέμα την τράπουλα.

"Ζητείστε τα υπερπολυτελείας παιγνιοχάρτα της Εταιρείας Miro" (διαφήμιση σε Γαλλικό Μηχάνοσημο)

Εξίσου θεματικά ενδιαφέρουσες fancy σφραγίδες.

μηθευτές εξαφανίστηκαν ή απορροφήθηκαν σε μεγαλύτερες εταιρείες.

Το πιο επιτυχημένο και παγκοσμίως αναγνωρισμένο σετ καρτών είναι αυτό που βασίζεται σε 52 κάρτες. Κάθε σετ είναι χωρισμένο σε τέσσερα μέρη-ομάδες (μπαστούνια, σπαθιά, καρό και κούπτες), το καθένα από τα οποία περιλαμβάνει 13 τάξεις, έτσι ώστε κάθε κάρτα να αναγνωρίζεται μοναδικά από την ομάδα που ανήκει και την κατάταξη της (αριθμοί και φιγούρες).

Η εικονογράφηση, τέλος, των παιγνιοχάρτων έχει να δώσει μικρά έργα τέχνης. Βασιλιάδες, βασίλισσες και σπουδαία πρό-

Χαρτόσημο φορολογίας παιγνιοχάρτων ΗΠΑ.

σωπα της ιστορίας έχουν τη θέση τους σε παιγνιοχάρτα, ανάλογα με την περίοδο κατασκευής. Η φαντασία των σχεδιαστών είναι απεριόριστη και η θεματογραφία είναι τεράστια. Αποτελούν συλλεκτικό είδος και μάλιστα για υψηλά βαλάντια

ιδίως για παιγνιοχάρτα από τον μεσαίωνα μέχρι τις μέρες μας.

Τέλος, ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει και στην ή τράπουλα ταρώ που δεν είναι φυσικά παιχνίδι, αλλά χρησιμοποιείται για αποκρυφιστικούς σκοπούς. Εξάλλου ένα στοιχείο αποκρυφισμού πάντα υπάρχει σε μία τράπουλα όπου υπάρχουν: 52 φύλλα, όσες και οι εβδομάδες του χρόνου, 12 φιγούρες, όσοι και οι μήνες του χρόνου, 13 φύλλα κάθε "χρώματος", όσες και οι εβδομάδες μιας εποχής ή όσοι οι σεληνιακοί μήνες, 2 χρώματα (κόκκινο και μαύρο) αντιπροσωπεύουν το αρσενικό και τη θηλυκό, το θετικό και το αρνητικό, κούπτες: νερό, άνοιξη, καρώ: γη, φθινόπωρο, μπαστούνια: αέρας, χειμώνας και σπαθιά: φωτιά, καλοκαίρι.

Ουδείς αμφιβάλλει ότι η τράπουλα αποτελεί διαχρονικά δημοφιλές ένα παιχνίδι, το οποίο έχει πάρα πολλές παραλλαγές και χρήσεις για κάθε γούστο.

Δημήτρης Βαρελάς

Η μύγα-σκορπιός

Η μύγα-σκορπιός ανήκει σε μια αρχαία ομάδα εντόμων γνωστών ως "Μεκόπτερα", που προϋπήρχαν πριν περισσότερα από 250 εκατομμύρια χρόνια. Πιστεύεται ότι οι πεταλούδες και πολλά άλλα είδη εντόμων εξελίχθηκαν από τους προγόνους αυτής της μύγας.

Η ονομασία μύγα-σκορπιός προέρχεται από το σχήμα της ουράς των αρσενικών που μοιάζει με εκείνη ενός σκορπιού. Τα κεφάλια τους καταλήγουν σε ένα είδος ράμφους, στην άκρη του οποίου βρίσκονται τα μικροσκοπικά σαγόνια τους. Παρά την τρομακτική τους εμφάνιση είναι απολύτως ακίνδυνα και δεν τσιμπούν.

Οι μύγες-σκορπιοί αναπαράγονται μόνο μια φορά το χρόνο, και ζευγαρώνουν συνήθως τη νύχτα. Το αρσενικό έχει ένα ζεύγος οργάνων στην άκρη της ουράς τα οποία χρησιμοποιεί κατά το ζευγάρωμα. Όμως, το ζευγάρωμα είναι μια επικίνδυνη διαδικασία για το αρσενικό. Αν δεν είναι προσεκτικό, το θηλυκό μπορεί να το σκοτώσει! Γι' αυτό της προσφέρει ως δώρο μια σταγόνα σάλιου. Είναι το αντίστοιχο ενός μπουκέτου από τριαντάφυλλα στους ανθρώπους!

Το θηλυκό βάζει τα αυγά του στο έδαφος. Όταν εκκολαφθούν μοιάζουν με κάμπιες και ζουν στην επιφάνεια του εδάφους. Αργότερα, προτού ενηλικιωθούν, περνούν από το στάδιο χρυσαλίδας.

Ατέλειωτη η ποικιλία των πλασμάτων της φύσης.

Λ. Τ.

Η Ελλάδα εμπνέει...

Ο Σπαρτιάτης ήρωας Οθρυάδης

Βρισκόμαστε στα 547 π.Χ. Οι Σπαρτιάτες, όπως και όλες σχεδόν οι αρχαίες ελληνικές πόλεις/κράτη, διακατέχονται από επεκτατικές τάσεις. Αυτή τη φορά αντίπαλος της Σπάρτης είναι το Άργος. Αφού του έχουν ήδη αποσπάσει την ισχυρότερη σύμμαχό του, την Τεγέα, στη συνέχεια αποσπούν τα Κύθηρα και τη νότιο Κυνουρία και, τέλος, την πολύτιμη οικονομικά για τους Αργεΐους Θυρεάτιδα (περιοχή της σημερινής Αρκαδίας). Το Άργος, μη έχοντας άλλη επιλογή, κηρύσσει τον πόλεμο κατά της Σπάρτης.

Το 546, με την ολοκλήρωση των πολεμικών προετοιμασιών, η σύγκρουση επίκειται. Τότε, μία από τις δύο πλευρές έχει την ιδέα να προτείνει, αντί της σύγκρουσης των δύο στρατών, να πολεμήσουν από την κάθε πλευρά μόνον 300 επίλεκτοι οπλίτες και οι υπόλοιποι να αποτραβηχτούν στις πατρίδες τους. Η πρόταση γίνεται δεκτή, για την αποφυγή της άσκοπης αιματοχυσίας.

Αρχηγοί των δύο στρατιωτικών τμημάτων είναι ο Οθρυάδης για τους Σπαρτιάτες και ο Θέρσανδρος για τους Αργεΐους.

Στην άγρια μάχη που επακολουθεί στη θέση Πάρπαρο, σκοτώνονται όλοι οι στρατιώτες, εκτός από δύο Αργεΐους, τους Αλκήνωρα και Χρόμιο, και τον Σπαρτιάτη αρχηγό Οθρυάδη που είναι σοβαρά τραυματισμένος.

Οι δύο Αργεΐοι, θεωρώντας ότι είναι οι μόνοι ζωντανοί, φεύγουν από το πεδίο της μάχης για να ανακοινώσουν τη νίκη τους στο Άργος. Αντίθετα, ο Οθρυάδης, με όσες δυνάμεις του απομένουν, σηκώνεται όρθιος, γδύνει τα σώματα των νεκρών Αργείων, και με τον οπλισμό τους υψώνει Τρόπαιο, πάνω στο

οποίο γράφει με το αίμα του "(Λακεδαιμόνιοι) Κατ' Αργείων" (σύμφωνα με τον Λουκιανό και το *Ανθολόγιο* Στοβαίου) ή "(Λακεδαιμόνιοι) Δίί Τροπαιούχω!" (σύμφωνα με τον Πλούταρχο). Αμέσως μετά ξεψυχάει δίπλα στους 299 νεκρούς συμπολεμιστές του.

Μόλις το επόμενο πρωί θα φθάσουν στο πεδίο της μάχης οι δύο στρατοί για να διαπιστώσουν το αποτέλεσμα, η νίκη αμφισβητείται και από τις δύο πλευρές και, από λόγο σε λόγο, οι δύο πλευρές έρχονται σε κα-

νονική σύγκρουση. Μετά από αιματηρό αγώνα νικούν οι Σπαρτιάτες και η Θυρέα οριστικά περιέρχεται στην πόλη τους.

Τόσο ο Ηρόδοτος όσο και οι Πausανίας και Πλούταρχος ασχολούνται σε κείμενά τους με τον Οθρυάδη και τον ηρωισμό του. Σώζεται μάλιστα και η ακόλουθη επιγραφή:

ΖΕΥ ΠΑΤΕΡ, ΘΘΡΥΑΔΑ
ΤΙΝΑ ΦΕΡΕΤΡΟΝ ΕΔΡΑΚΕΣ
ΑΛΛΟΝ ΟΣ ΜΟΝΟΣ ΕΚ ΘΥΡΕ-
ΑΣ ΟΥΚ ΗΘΕΛΗΣΕ ΜΟΛΕΙΝ
ΠΑΤΡΙΔΑ ΕΠΙ ΣΠΑΡΤΗΝ ΔΙΑ
ΔΕ ΞΙΦΟΣ ΗΛΑΣΕ ΠΛΕΥΡΑΝ
ΔΟΥΛΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΑΣ ΣΚΥΛΑΣ
ΚΑΤ'ΙΝΑΧΙΔΩΝ (δηλ. Αργείων).

Ο τελευταίος που εμπνεύστηκε και ασχολήθηκε με τον ήρωα Οθρυάδη είναι ο Σουηδός γλύπτης Johan Tobias Sergel (1740-1814). Το θαυμάσιο γλυπτό του *Ο Σπαρτιάτης Οθρυάδης Θνήσκων* βρίσκεται στο

Μουσείο του Λούβρου, θυμίζοντας και αυτό στους αναρίοθμητους επισκέπτες κάτι από την δόξα της Ελλάδος και τη λαμπρή, γεμάτη ηρωισμούς ιστορία της.

Π. Λ.

Οθρυάδης. Γλυπτό του Johan T. Sergel

Johan Tobias Sergel, ο Σουηδός γλύπτης που εμπνεύστηκε από την ελληνική ιστορία.

Από τους κρατήρες και κάρθαρους... ...μέχρι τη γυάλινη φιάλη κρασιού!

Το γυαλί ήταν γνωστό ήδη από τα ρωμαϊκά χρόνια. Δεν το χρησιμοποιούσαν όμως για να βάλουν το κρασί. Μεταχειρίζονταν μόνο μικροσκοπικά γυάλινα δοχεία, κάτι σαν αμπούλες ή φιαλίδια, τα οποία προόριζαν για αλκοολούχα ποτά, αρώματα ή ροσόλια. Το κρασί το διατηρούσαν σε αμφορείς ή σε ειδικά αγγεία με τα οποία το σερβίριζαν οι υπηρέτες.

Στα συμπόσια των Ελλήνων και των πλούσιων Ρωμαίων οι υπηρέτες ετοιμάζαν το τρίκλινον, δηλαδή το αγγείο του κρασιού (σινοφόρο), ένα αγγείο με ζεστό νερό (caldarium) και τον κρατήρα. Ο κρατήρας ήταν ένα ογκώδες αγγείο μέσα στο οποίο ανακάτευαν το νερό με το κρασί, σε καθορισμένες ποσότητες. Από εκεί αντλούσαν το κρασί στον κάρθαρο ή σε κύπελλα με τη βοήθεια του "κύαθου", ενός αγγείου με μακρύ μανίκι, και, τέλος, το σέρβιραν στα κύπελλα, για πόση. Συνήθως, χρησιμοποιούσαν και ένα φίλτρο, καθώς στα αρχαία χρόνια το κρασί δεν ήταν ιδιαίτερα διαυγές.

Επιφορτισμένοι με το σερβίρισμα του κρασιού ήταν γενικά οι πιο όμορφοι σκλάβοι.

Σε αυτό που τα αγγεία των αρχαίων

έμοιαζαν στις σημερινές φιάλες ήταν στις ετικέτες! Οι Αιγύπτιοι έγραφαν επάνω στα επιμελώς σφραγισμένα αγγεία από άργιλο τον τόπο και το χρόνο παραγωγής του κρασιού, καθώς και το όνομα του ιδιοκτήτη. Οι Ρωμαίοι έγραφαν και αυτοί με μια γραφίδα επάνω στους αμφορείς του κρασιού το χρόνο παραγωγής ή της "εμφιάλωσης".

Οι φιάλες αρχίζουν να αναφέρονται γύρω στα 300 μ.Χ., όμως στην πραγματικότητα επρόκειτο για μικρού μεγέθους δερμάτινα δοχεία, γνωστά από πολύ πιο παλιά, που χρησίμευαν για τη μεταφορά νερού ή κρασιού στα ταξίδια ή στο κυνήγι. Αυτού του είδους οι φιάλες ήταν συνήθεις στην Αγγλία. Κατασκευάζονταν και από μέταλλο και επενδύονταν με δέρμα ή τσόχα, όπως περίπου τα σημερινά παγούρια. Προορισμός τους ήταν, σαφώς, η χρήση εκτός σπιτιού.

Προτού να αναπτυχθεί η τέχνη της υαλοργιάς και δημιουργηθεί η πρώτη πραγματική φιάλη, υπήρξαν φιαλόσχημα δοχεία από αλάβαστρο, σκληρή πέτρα, πορσελάνη, αλλά και από πολύτιμα μέταλλα.

Η γυάλινη φιάλη, τελικά, έχει ηλικία

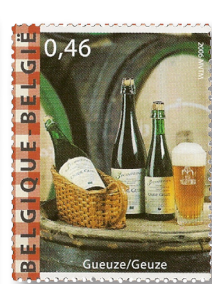
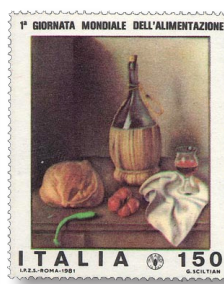
Κρατήρας

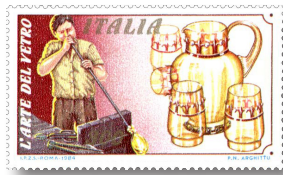

Κάρθαρος

Κύληκας

Φύσημα γυαλιού και, δεξιά, φούρνος υαλουργίας.

περίπου 400 ετών. Καθώς έχει για προορισμό την αποθήκευση υγρών των πιο διαφορετικών τύπων και χαρακτηριστικών, έπρεπε να ξεπεράσει πολλές περιπλοκές. Αρκεί να σκεφτούμε πόσες ζημιογόνες χημικές αντιδράσεις θα μπορούσαν να υπάρξουν μεταξύ του υλικού κατασκευής της φιάλης και του περιεχομένου της. Και βέβαια, για πολλά χρόνια, οδηγός για τη σωστή χρησιμοποίηση του κάθε είδους γυαλιού ήταν μόνο η εμπειρία.

Μέχρι πριν εκατό περίπου χρόνια, οι φιάλες παράγονταν με φύσημα, σε ανοικτά σχήματα. Χρειάζονταν η ικανότητα του υαλουργού για το "τέντωμα" του λαιμού. Αργότερα καθιερώθηκαν κλειστές ή κυλινδρικές φόρμες που διευκόλυναν κατά πολύ το έργο των εργατών.

Τελικά ήρθαν οι μηχανές. Η πρώτη, πραγματικά πρακτική, ήταν αυτή του Γάλλου Claude Boucher (1842-1913), που εμ-

φανίστηκε το 1894 στην πόλη Κονιάκ (ακούγεται λογικό!).

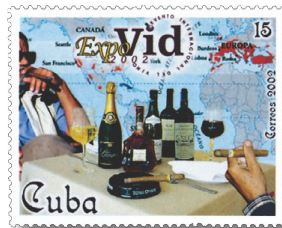
Λίγα χρόνια μετά ήρθε η μηχανή του Αμερικανού Michael Owens (1859-1923). Αυτή "ρουφούσε" το γυαλί κατευθείαν από τον κλίβανο, το μετέφερε σε έτοιμα καλούπια, έστελνε τις έτοιμες φιάλες στο φούρνο της στόμωσης και, από εκεί, στη συσκευασία.

Πάνω στις αρχές της μηχανής του Owens κατασκευάστηκαν με τον καιρό μηχανές πιο αυτοματοποιημένες, γρήγορες και παραγωγικές.

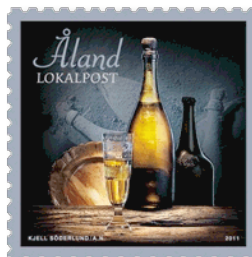
Η τρέχουσα ξενόφερτη ονομασία "μπουκάλα" ή "μουκάλι" για τη φιάλη προέρχεται από την παλιά γαλλική bouteille, η οποία προέρχεται με τη σειρά της από την κοινή λατινική butticula ή buttis (βαρέλι). Το πιθανότερο να προέρχονται και τα δύο

από το εκλατινισμένο ελληνικό βούττις (= σκάφος).

Παντελής Λεούσης

Ρεπλική φάκελος ποτοποιίας των ΗΠΑ

Η νεολιθική εποχή χαρακτηρίζεται από μια εντυπωσιακή πολιτισμική και οικονομική αλλαγή που έχει αφορμή και επιπτώσεις στην διατροφή του ανθρώπου. Μέχρι τότε "επορίζετο τα προς το ζήν" με την συλλογή τροφών και το κυνήγι, καθημερινές δραστηριότητες που τον υποχρέωναν να μετακινείται συνεχώς. Η διαδικασία αυτή μετατρέπεται με το πέρασμα του χρόνου σε μόνιμη εγκατάσταση που συνοδεύεται από την καλλιέργεια της γης για την παραγωγή προϊόντων, αρχικά δημητριακών και, κυρίως, σταριού.

Η προετοιμασία του εδάφους για την σπορά γίνεται αρχικά ανοίγοντας τρύπες στο σκληρό χώμα για να υποδεχθεί τον σπόρο και αργότερα με υποτυπώδη ξύλινα εργαλεία που με την πάροδο του χρόνου θα καταλήξουν στην δημιουργία του αρχέγονου αρότρου.

Η λέξη αρότρο ετυμολογικά προέρχεται από τις Ομηρικές λέξεις αρώ (οργώνω) και άρουρα (χωράφι, καλλιεργήσιμη γη) όντας το γεωργικό εργαλείο που χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα.

Ο πρώτος που περιέγραψε τα τμήματα του αρότρου αλλά και τα είδη του σκληρού ξύλου που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την κατασκευή του ήταν ο Ησίοδος στο έργο του Έργα και Ημέραι (8ος π.Χ. αιώνας). Προς τιμήν του μάλιστα το

πολύτιμο αυτό εργαλείο ονομάστηκε Ησίοδειο αρότρο. Βέβαια, διαχρονικά, και ενώ η σχεδίασή του παραμένει βασικά ίδια με την αρχική, έχει υποστεί πάρα πολλές αλλαγές και βελτιώσεις.

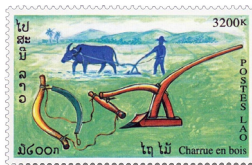
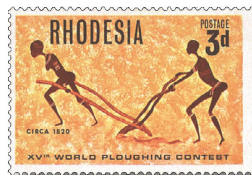
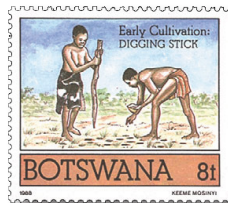
Υπάρχουν ενδείξεις ότι οι Σουμέριοι στη Μεσοποταμία χρησιμοποιούν το αρότρο από το 4000 π.Χ. και μάλιστα εκεί αρχίζει και η χρησιμοποίηση ζώων για την έλξη του.

Η συνεχής βελτίωσή του αναφέρεται, πέραν των άλλων ανασχεδιασμών, κυρίως στην πηγή ενέργειας που το κινεί. Αρχικά ήταν ένας άνθρωπος που έσερνε το αλέτρι το οποίο χειροδηγούσε άλλος ακολουθώντας από πίσω. Βαθμιαία η ανθρώπινη ελκτική δύναμη αντικαταστάθηκε από ζώα. Αυτά, αναλόγως περιοχής και γεωργικής πρακτικής, ήταν άλογα, μουλάρια, βόδια ή βουβάλια (συνήθως ζεύγος ή στις πιο φτωχές καταστάσεις ένα ζώο).

Διαχρονικά μπορούμε να δούμε αυτή την εξέλιξη στις γεωργικές συνήθειες των μέχρι σήμερα πτωχών και πρωτογόνων φυλών της Αφρικής και της Ασίας.

Στα μέσα του 18ου ο Τζέιμς Σμολ (1760) κατα-

σκεύασε το πρώτο μεταλλικό αρότρο δεδομένου ότι έχει αρχίσει η βιομηχανική και εκτεταμένη χρήση των μετάλλων. Από την περίοδο αυτή και μετά αρχίζει ο εκσυγχρονισμός και της ελκτικής δύναμης. Αρχικά οι

ελκυστήρες (τρακτέρ) είχαν κινητήριο δύναμη τον ατμό και αργότερα το οικονομικά συμφερότερο πετρέλαιο ή και βενζίνη. Σήμερα τα μεταλλικά πλέον άροτρα παρουσιάζουν πολλούς τύπους, ανάλογα με την εργασία για την οποία προορίζονται π.χ. με δύο ή περισσότερα υνία, αναστρεφόμενα, βαθείας άρσης κοκ. Το άροτρο σε όλες του

τις μορφές παραμένει διαχρονικά το κύριο εργαλείο για την κατεργασία του εδάφους και την προετοιμασία της κατάλληλης σποροκλίνης των αροτραίων καλλιεργειών, ακόμη και των πλημμυρισμένων οριζώνων και όχι μόνον.

Γιάννης Σπαντιδάκης
Γεωπόνος

Η γιγάντια νυχτοπεταλούδα - παγώνι

Ενα από τα πιο εντυπωσιακά έντομα παγκοσμίως είναι και η γιγάντια νυχτοπεταλούδα -παγώνι (Saturnia Pyri). Στην Ελλάδα την συναντάμε σε λίγες περιοχές.

Όπως υποδηλώνει και το όνομά της, μιλάμε για μια πολύ μεγαλόσωμη νυχτοπεταλούδα. Είναι η μεγαλύτερη πεταλούδα της Ευρώπης, με το άνοιγμα φτερών της να φτάνει σχεδόν τα 17 εκατοστά. Παρά το μέγεθός της, ελάχιστοι άνθρωποι την έχουν συναντήσει, δεδομένου ότι ενεργοποιείται και κυκλοφορεί τις νυχτερινές ώρες.

Το όνομά της "παγώνι" σχετίζεται προφανώς με τα σχέδια στα φτερά της που μοιάζουν με μάτια, παρόμοια με τα σχέδια των φτερών του αρσενικού παγωνιού. Στα χρώματά της κυριαρχούν αποχρώσεις ταπό καφέ ανοικτό έως καφέ σκούρο, ενώ στο κέντρο κάθε φτερού υπάρχει μια σκουρόχρωμη κηλίδα που μοιάζει με μάτι, δημιουργώντας την ψευδαίσθηση στους θηρευτές της ότι δεν πρόκειται για πεταλούδα αλλά για κάποιο πολύ μεγαλύτερο και δυνητικά επικίνδυνο ζώο.

Το σώμα της νυχτοπεταλούδας είναι καλυμμένο με "τριχές", που ενεργοποιούνται κατά τις ψυχρότερες νύχτες. Χαρακτηριστικές και οι κεραίες στο κεφάλι της που είναι μεγάλες και χτενοειδείς.

Διαβιεί σε δασικές περιοχές και σε αγροτικές με καρποφόρα δέντρα. Το θηλυκό εναποθέτει τα αυγά του στους κορμούς και τα φύλλα των δέντρων, με τα οποία τρέφονται οι 10 εκατοστών περίπου προνύμφες. Αυτές έχουν πράσινο χρώμα, και το σώμα τους έχει άκανθες και μακριά τριχίδια για προστασία. Αξιοπερίεργο είναι το ότι οι προνύμφες όταν απειληθούν απελευθερώνουν "αμυντικές" χημικές ενώσεις και δημιουργούν συγκεκριμένα ηχητικά σήματα που μπλοκάρουν τα αισθητήριά των θηρευτών τους.

Ατυχώς, η ύπαρξη αυτού υπέροχου εντόμου απειλείται λόγω της υποβάθμισης των βιοτόπων που διαβιεί, και την συλλογή του για ιδιωτικές συλλογές εντόμων.

Π. Λ.

Ο ελέφαντας στη δουλειά

Λόγω του ασυνήθιστου μεγέθους τους, της νοημοσύνης και της προθυμίας τους να συνεργαστούν με τους ανθρώπους, οι ελέφαντες υπήρξαν στην Ασία αναντικατάστατοι βοηθοί των ανθρώπων για χιλιετίες. Χρησιμοποιήθηκαν παντού όπου σήμερα χρησιμοποιούνται μεγάλα μηχανήματα.

Οι ελέφαντες πάντα βοηθούσαν τους ανθρώπους, κυρίως για τη μεταφορά βαρέων φορτίων. Παρά το γεγονός ότι στις μέρες μας σε πολλά μέρη έχουν αντικατασταθεί από μηχανές, είναι εντούτοις αναντικατάστατοι εκεί όπου τα βαριά μηχανήματα δεν μπορούν να φτάσουν. Επιτρέπουν, για παράδειγμα, την υλοτομία σε ζούγκλες και πυκνά δάση, μεταφέροντας και σύροντας βαρείς κορμούς (1, 2). Ταυτόχρονα χρησιμοποιούνται για μεταφορά φυλάκων για την επιτήρηση προστατευόμενων δυσπρόσιτων περιοχών.

Οι ελέφαντες έχουν συμμετάσχει ως "ζωντανά τανκς" σε πολλούς πολέμους (3). Στις ορεινές περιοχές της Νοτιοανατολικής Ασίας βοήθησαν τους ανθρώπους να πολεμήσουν ακόμη και κατά

το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα. Μόνο χάρη σε αυτούς ήταν δυνατό να διασφαλιστεί η μεταφορά στρατευμάτων σε απρόσιτα δάση κατά τη διάρκεια του πολέμου του Βιετνάμ (4, 5).

Με την έλευση της σύγχρονης εποχής πολλοί ελέφαντες έχασαν τις παραδοσιακές δουλειά τους. Έγιναν πιο χρήσιμοι στην υπηρεσία του τουρισμού. Διότι η περιήγηση μιας πόλης ή ενός εθνικού πάρκου στην πλάτη ενός ελέφαντα είναι μια προσφιλής και μοναδική εμπειρία.

Έχουν γίνει πολλές συζητήσεις για τον τουρισμό με ελέφαντες. Πολλές ζωοφιλικές οργανώσεις έχουν θέσει το ερώτημα κατά πόσον είναι ηθικά υγιές να ταλαιπωρείται ένα ζώο για τη δική μας ψυχαγωγία και διασκέδαση. Είναι εκατομμύρια οι ταξιδιώτες που αναζητούν εμπειρίες άγριας ζωής κάθε χρόνο, εις βάρος των πολύπαθων ελεφάντων, όταν με τα σύγχρονα μέσα μεταφοράς είναι εξίσου εφικτή η περιήγηση στην ασιατική άγρια φύση.

Διότι το βάρος των αναβατών και η μακρά πεζοπορία είναι ιδιαίτερα επιβλαβείς για την συνήθως κατεστραμμένη

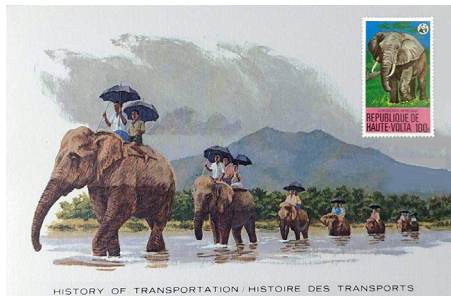
1 - 2

3. Χρησιμοποιήθηκαν σε πολλούς πολέμους. 4-5. Μέχρι και σε αυτόν του Βιετνάμ.

ταξιδιώτες που αναζητούν εμπειρίες άγριας ζωής κάθε χρόνο, εις βάρος των πολύπαθων ελεφάντων,

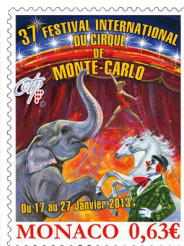
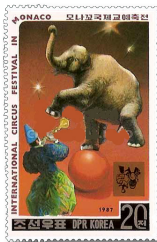
6. Τουρίστες σε εθνικό πάρκο της Αφρικής

σπονδυλική στήλη ενός ελέφαντα. Κατεστραμμένη είτε εξαιτίας κακοσχηματισμένης ανάπτυξης, είτε λόγω των μεγάλων βαρών που είχε ήδη επωμιστεί στο παρελθόν. Αλλά και τα καλάθια που φιλοξενούν του τους αναβάτες, τουρίστες και μη, τους προκαλούν πληγές που σπάνια φροντίζονται.

Μία άλλη προσφορά του ελέφαντα εργάτη είναι και η παρουσία του στο τσίρκο. Μετά από σκληρή και μακροχρόνια προπόνηση, πραγματοποιούν δύσκολες ασκήσεις που εντυπωσιάζουν το κοινό. Ισορροπούν και

μετακινούνται πάνω σε μεγάλες μπάλες, στέκονται μόνο στα πίσω ή στα μπρος πόδια, και γενικά κάνουν πράγματα απίστευτα για το μέγεθος και το βάρος τους.

Ήδη σε πολλές χώρες η παρουσία των ελεφάντων και γενικά των αγρίων ζώων στα τσίρκο έχει απαγορευτεί. Διότι εκτός από τις σκληρές συνθήκες εξάσκησης που βιώνουν, βρίσκονται σε μόνιμη αιχμαλωσία και στέρηση του φυσικού τους περιβάλλοντος.

Ατέλειωτη η ποικιλία των ασκήσεων που παρουσιάζουν οι ελέφαντες στα τσίρκο

Π. Α.

Το γράμμα του στρατιώτη

Ένα παλιό ρωσικό στρατιωτικό επιστολικό δελτάριο που, εκτός της θεματικής φιλοτελικής του αξίας, συγκινεί όποιον το βλέπει. Ο στρατιώτης είναι ντυμένος με βαριά ρούχα. Κάνει παγωνιά. Καθισμένος πάνω στο κρύο χορτάρι και κρατώντας αγκαλιά το όπλο του, κλέβει λίγες στιγμές στην ανάπαυλα της μάχης για να γράψει λίγα λόγια στη μάνα, στη σύζυγο, στην αγαπημένη, στο φίλο... Για γραφείο χρησιμοποιεί ένα κιβώτιο, μάλλον πυρομαχικών. Το πρόσωπό του δείχνει ηρεμία, γλυκύτητα... Καθώς επικοινωνεί με το αγαπημένο πρόσωπο στο οποίο απευθύνεται, η ψυχή και η μορφή του γαληνεύουν... Σε λίγο θα αρχίσει και πάλι η μάχη... Με άγνωστη, αβέβαιη εξέλιξη...

Είναι ένα από τα ωραιότερα στρατιωτικά δελτάρια που συνάντησα ποτέ!

Π. Α.

Ο διαστημικός σταθμός Κουρού

Το Κουρού της Γαλλικής Γουιάνας (Νότιος Αμερική) είναι μια περιοχή στην οποία από 1968 λειτουργεί ένα γαλλικό διαστημικό κέντρο. Η τοποθεσία επιλέχθηκε από την Γαλλική κυβέρνηση το 1964 ανάμεσα σε 14 άλλες επιλογές, κυρίως λόγω της εγγύτητάς της στον Ισημερινό που ευνοεί διαστημικές αποστολές, αλλά και με δεδομένο ότι η επιθυμητή πορεία που ακολουθούν οι διαστημικές αποστολές, λίγα χιλιόμετρα μετά την εκτόξευσή τους, στις περισσότερες περιπτώσεις είναι ανατολική. Τέλος, θεωρείται πλεονέκτημα ότι στα ανατολικά του διαστημικού κέντρου υπάρχει θάλασσα.

Όταν η ESA (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος) ιδρύθηκε το 1975, η Γαλλία προσφέρθηκε να μοιράζεται το διαστημικό κέντρο Κουρού μαζί της. Έκτοτε τόσο η (ESA), όσο και η Γαλλική υπηρεσία διαστήματος (CNES) και η εμπορική εταιρία *Ariane space* πραγματοποιούν εκτοξεύσεις από το Κουρού, ενώ εμπορικές εκτοξεύσεις αγοράζονται και από μη-Ευρωπαϊκές χώρες. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος πληρώνει τα δύο τρίτα του προϋπολογισμού του διαστημικού κέντρου, και έχει επίσης χρηματοδοτήσει τις αναβαθμίσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης των πυραύλων εκτόξευσης.

Στις 23:01 της 5ης Φεβρουαρίου 2019 εκτοξεύτηκε με επιτυχία από την Γαλλική Γουιάνα ο ελληνικός δορυφόρος *Hellas Sat 4*, προκειμένου να λάβει την τροχιακή θέση της Ελλάδας και της Κύπρου. Ο δορυφόρος αυτός θα παρέχει καινοτόμες δορυφορικές υπηρεσίες, διευρύνοντας τις εργασίες της *Hellas Sat* στην Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Νότια Αφρική και είναι ένας από πιο σύγχρονους στον κόσμο.

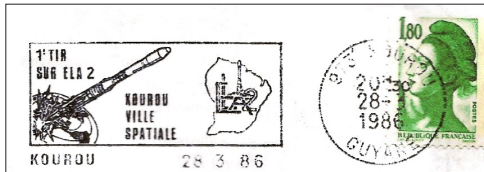
Την εκτόξευσή του από τη βάση Κουρού της Γαλλικής Γουιάνας ανέλαβε η γαλλική *Ariane Space*. Στις 5 Φεβρουαρίου 2019, για τη μεταφορά του *Hellas Sat 4* χρησιμοποιήθηκε ένας πύραυλος *Ariane 5*. Πρόκειται για ένα μοντέλο της αμερικανικής Λόκχιντ Μάρτιν, με προσδόκιμο λειτουργίας 23 χρόνια.

Περίπου ενάμισι χρόνο νωρίτερα, στις 28 Ιουνίου 2017, ένας πύραυλος *Ariane 5* είχε μεταφέρει στο διάστημα τον δορυφόρο *Hellas Sat 3*, που είναι μοντέλο κατασκευασμένο από την γαλλική εταιρία *Thales Alenia Space* και έχει προσδόκιμο λειτουργίας 15 χρόνια.

Και οι δυο τους τέθηκαν επιτυχώς σε γεωστατική τροχιά στην τροχιακή θέση Ελλάδας και Κύπρου.

Ο διαστημικός σταθμός Κουρού, πύραυλος Αριάν και ο HSA (Hellas)

DRIVE-IN

Στις 6 Ιουνίου του 1933, ένας επινοητικός νεαρός επιχειρηματίας, ο Ρίτσαρντ Χόλινγκσχεντ (Richard Hollingshead), άνοιξε τον πρώτο υπαίθριο κινηματογράφο στον οποίο οι θεατές μπορούσαν να βλέπουν την ταινία από το κάθισμα του αυτοκινήτου τους. Συνέβη στην πόλη Camden του Νιού Τζέρσι. Η πρώτη ταινία ήταν η βρετανική κωμωδία *Wives Beware* (Σύζυγοι, Προσοχή) οι θεατές πλήρωσαν 25 σεντ εισιτήριο για το αυτοκίνητο και 25 σεντ για κάθε επιβάτη-θεατή. Ήταν ο πρώτος από τους κινηματογράφους που έμειναν γνωστοί με το όνομα Ντράιβ Ιν (Drive-In).

Η προβολή ταινιών σε υπαίθριους χώρους δεν ήταν καινοφανής. Μέχρι τότε, το κοινό στις Ηνωμένες Πολιτείες συχνά παρακολουθούσε βουβές ταινίες σε οθόνες που ήταν τοποθετημένες σε παραλίες ή σε άλλα υπαίθρια μέρη. Ωστόσο, χρειάστηκε ένας πωλητής ανταλλακτικών αυτοκινήτων, όπως ο Hollingshead, για να συλλάβει την ιδέα της εμπορικής εκμετάλλευσης της αγάπης που πολλοί διατηρούν για το αυτοκίνητο. Με τα Drive-In, έδιναν στα οχήματά τους την ευκαιρία να τους προσφέρουν μία ακόμα υπηρεσία.

Προτού πατεντάρει την ιδέα του και ανοίξει τις πύλες του το πρώτο Drive-in, ο Hollingshead πειραματίστηκε για λίγα χρόνια, δημιουργώντας ένα σύστημα ράμπας για να σταθμεύουν τα αυτοκίνητα σε διαφορετικά ύψη, ώστε η οθόνη να είναι εύκολα ορατή από όλους.

Τελικά, η όποια επιτυχία των Drive-In βασίστηκε στο ότι "προσφέρονται για οικογενειακή διασκέδαση, οι θεατές μπορούν να

κάθονται στα αυτοκίνητά τους, μπορούν να φέρνουν τα μωρά τους, μπορούν να καπνίζουν... Σίγουρα είναι πιο πρακτικά από τις κλειστές κινηματογραφικές αίθουσες".

Σύντομα τον Hollingshead μιμήθηκαν και άλλοι, και δημιουργήθηκαν αρκετοί κινηματογράφοι του είδους. Όμως, κομβικό σημείο για την εξέλιξη και το πολλαπλασιασμό τους ήταν η έλευση των μεγαφώνων στα αυτοκίνητα, στις αρχές της δεκαετίας του 1940, με αποτέλεσμα ο αριθμός των drive-in στις ΗΠΑ να φτάσει μέχρι το 1958 στις 4.063.

Ωστόσο, αυτού του είδους οι "αίθουσες" είχαν και μειονεκτήματα. Τα κλειστά θέατρα ήταν πιο ευέλικτα στον προ-

γραμματισμό και μπορούσαν να παρουσιάσουν μια ταινία πέντε ή έξι φορές την ημέρα αντί μόνο μία τη νύχτα. Έτσι, για να πουλήσουν όσο το δυνατόν περισσότερα εισιτήρια, οι κινηματογραφικές εταιρείες έστειλαν τις καινούργιες ταινίες τους για πρώτη προβολή στις κλειστές αίθουσες, αφήνοντας για τα Drive-In ταινίες δευτέρας και τρίτης προβολής.

Στην Ευρώπη και στη χώρα μας τα Drive-in είχαν μικρή επιτυχία. Τα πιο γνωστά στην Αθήνα ήταν ένα στο Μαρούσι, το "Αθηνς Ντράιβ Ιν" στη Λεωφ. Κηφισίας, το "Αβάντι" στο Σταυρό της Αγίας Παρασκευής και ένα άλλο στη Μαλακάσα που λειτουργήσε για μόλις 3 χρόνια, από το 1977 έως το 1980. Σήμερα η οθόνη στέκει ακόμα, αλλά ο χώρος είναι άδειος και παραμελημένος, για να; συμβολίζει το σύντομο πέρασμα των Drive-in στη χώρα μας.

Λ. Τ.

Αρώματα και αρωματοποιία

Η τέχνη της παρασκευής αρωμάτων άρχισε στην αρχαία Μεσοποταμία και την Αίγυπτο, και εξελίχθηκε κατόπιν από τους Ρωμαίους και τους Πέρσες.

Η παγκόσμια πρώτη καταγεγραμμένη φαρμακοποιός-αρωματοποιός θεωρείται ότι είναι μια γυναίκα με το όνομα Ταππούτι, που μνημονεύεται σε **σφηνοειδή πινακίδα** της Μεσοποταμίας της 2ης χιλιετίας π.Χ. Η Ταππούτι αναμείγνυε απόσταγμα λουλουδιών με λάδι, κάλαμο (ένα φυτό από την Αίγυπτο, τη Συρία και την Αραβία που χρησιμοποιείται συνήθως στην αρωματοποιία) και άλλα μυρωδικά, τα φιλτράριζε και τα απόσταζε πάλι, αρκετές φορές. Ήταν μία από τις πολλές συνταγές που είχε δημιουργήσει για το βασιλιά και τις ερωμένες του.

Το 2005, οι αρχαιολόγοι αποκάλυψαν στον Πύργο Λεμεσού της Κύπρου αυτό που πιστεύεται ότι είναι το παλαιότερο αρωματοποιείο στον κόσμο. Τα αρώματα που βρέθηκαν είναι ηλικίας μεγαλύτερης των 4.000 ετών. Ανακαλύφθηκαν σε μια αρχαία αρωματοποιία που είχε έκταση 4.000 τ.μ., και στην οποία βρέθηκαν 60 αποστακτικές, μπολ ανάμειξης, χωνιά και μυροδοχεία.

Στην αρχαιότητα, για την παραγωγή αρωμάτων χρησιμοποιούνταν βότανα και μπαχαρικά, όπως αμύγδαλο, κόλιανδρο, μυρτιά, Ρητίνη κωνοφόρων, περγαμόντο και λουλούδια.

Τον 9ο αιώνα, ο Άραβας αλχημιστής **Αλ-Κίντι** (Alkindus) έγραψε ένα βιβλίο σχετικό με αρώματα, που περιείχε περισσότερες από εκατό συνταγές για αρωματικά έλαια και φαρμακευτικές ουσίες.

Ο πρώτος που εισήγαγε τη διαδικασία εξαγωγής ελαίου από τα λουλούδια μέσω απόσταξης ήταν ο Πέρσης χημικός **Αβικένας**. Η διαδικασία αυτή εξακολουθεί να παραμένει η πιο συχνά χρησιμοποιούμενη μέχρι τις μέρες μας. Πειραματίστηκε πρώτα αποστάζοντας τριαντάφυλλα. Πριν την ολοκλήρωση της ανακάλυψής του, τα υγρά αρώματα που παρασκευάζε αποτελούνταν από μειξεις ελαίου με θρυμματισμένα

βότανα ή πέταλα. Όμως αυτά είχαν πολύ έντονη μυρωδιά. Αντίθετα, το ροδόνηρο είχε πιο λεπτό άρωμα και γι' αυτό έγινε αμέσως δημοφιλής.

Η τέχνη της αρωματοποιίας ήταν γνωστή στην Δυτική Ευρώπη από το 13ο ή 14ο αιώνα.

Η πινακίδα που αναφέρεται στην Ταππούτι.

Αλ-Κίντι και Αβικένας

Φραγκράνς: Ένα από τα πιο γνωστά και ακριβά αρώματα.

Λουλούδια και αρώματα της Κούβας με το αντίστοιχο άρωμα.

Από τον 18ο αιώνα, αρωματικά φυτά για την αρωματοποίηση άρχισαν να καλλιεργούνται σε Γαλλία, Σικελία και Ιταλία.

Σήμερα, τα πιο κοινά αιθέρια έλαια που αποστάζονται είναι από λεβάντα, μέντα και ευκάλυπτο. Αποστάζονται επίσης λουλούδια, φύλλα, ξύλο, φλοιός, ρίζες, σπόροι ή φλούδα ορισμένων φυτών. Τοποθετούνται μαζί με νερό σε μια συσκευή απόσταξης και, καθώς το νερό θερμαίνεται, ο ατμός περνά μέσα από το φυτικό υλικό και συλλέγει τις μυρωδιές. Κατόπιν ο ατμός περνά από μία ψυχρή μεταλλική σπείρα, υγροποιείται και στη συνέχεια συλλέγεται.

Τα περισσότερα έλαια από φλούδες εσπεριδοειδών παράγονται με πίεση εν ψυχρώ, όπως γίνεται με το ελαιόλαδο. Τα έλαια εσπεριδοειδών είναι φηγνότερα από ό, τι τα περισσότερα άλλα αιθέρια έλαια. Ιδιαίτερα εκείνα του λεμονιού και του πορτοκαλιού που θεωρούνται υποπροϊόντα της βιομηχανίας εσπεριδοειδών, είναι ακόμη φηγνότερα.

Αρωματικές ουσίες που εξάγονται από το ζωικό βασίλειο είναι το **Καστόριο**, ουσία που βρίσκεται στους μυροβόλους αδένες του **κάστορα της Βόρειας Αμερικής**, η **Άμβρα** (ζωικό ήλεκτρο), αρωματική ουσία που υπάρχει στο σπέρμα **φάλαινας** και εξάγεται χωρίς να προκαλείται βλάβη στο ζώο, το **Ζή-**

βεθο, ρητινώδης ύλη που παράγεται από το ομώνυμο ζώο, Μόσχος από Εξάγεται από τις φερομόνες της **ασιατικής μοσχοδορκάδας**

(*Moschus moschiferus*) με τις οποίες το αρσενικό σηματοδοτεί την επικράτεια του, Μόσχος του ***Civettictis civetta*** (ζώο της Αφρικής που σχετίζεται με την μαγκούστα) που εξάγεται από τους σμηρούς θύλακες του ζώου, Κερί, από **κηρήθρες μελισσών κ.λπ.** Αλλά και από το φυτικό βασίλειο χρησιμοποιού-

νται ουσίες από **λειχήνες, βρύα και φύκια**, αποστάγματα των οποίων χρησιμοποιούνται μερικές φορές ως αιθέριο έλαιο σε αρώματα. Ένα από τα πιο γνωστά παραδείγματα είναι το φύκι ***Fucus vesiculosus***.

Φυσικά φυ-κία στα αρώματα χρησιμοποιούνται σπάνια λόγω του υψηλότερου κόστους και της χαμηλότερης δραστηριότητας από τα συνθετικά προϊόντα.

Πολλά σύγχρονα αρώματα περιέχουν συνθετικά μυρωδικά, όπως π.χ. το Calone, μια ένωση συνθετικής προέλευσης ή οποία δίνει ένα μεταλλικό θαλάσσια άρωμα φρεσκάδας που χρησιμοποιείται ευρέως.

Συνθετικές αρωματικές ουσίες χρησιμοποιούνται συχνά ως εναλλακτικές για ενώσεις που δεν είναι εύκολη η λήψη τους από φυσικές πηγές.

Π. Α.

Αρωματοποιοί στην Τυνησία και αρωματοπωλείο στα νησιά Νόρφολκ!

Το κερί της μέλισσας, λειχήνες, βρύα και φύκια, χρησιμοποιούνται επίσης στην αρωματοποίηση.

Κάστορας, Φάλαινα, Ζήβεθο και Μοσχοδορκάδα προσφέρουν αρωματικές ουσίες στην αρωματοποίηση.

Στην αρχαία Ελλάδα, όσοι είχαν συμματάσχει -σύμφωνα με τη μυθολογία- στο κυνήγι του **Καλυδώνιου Κάπρου** τιμώντο ως ήρωες. Πρώτη που τον πλήγωσε ήταν η ηρωίδα της Τεγέας Αταλάντη, με βραβείο το δέρμα και την κεφαλή του ζώου, του οποίου οι χαυλιόδοντες φυλάσσονταν στην Τεγέα μέχρι τα χρόνια του αυτοκράτορα Οκταβιανού-Αυγούστου 63 π.Χ., -14 μ.Χ.).

Από το πολύ παλιά χρόνια, όλες οι κοινωνίες θεωρούσαν την εξόντωση του αγριόχοιρου από κάποιον κυνηγό ως δείγμα ανδρείας και γενναιότητας. Μια βαλσαμωμένη κεφαλή αγριόχοιρου ή μερικά δόντια στην "αίθουσα των τροπαίων" αποτελούσαν καμάρι για τον ιδιοκτήτη.

Η μεγάλη μυϊκή δύναμη και ορμητικότητα του αγριόχοιρου τον κατέστησε μάλιστα σύμβολο και η εικόνα του μπήκε σε οικογενειακούς **θυρεούς αριστοκρατικών οικογενειών** και πόλεων, σε **στρατιωτικά**

Κυνήγι του Καλυδώνιου Κάπρου, έργο του Σκόπα, από το ανατολικό αέτωμα του ναού της Τεγέας, όπου απεικονίζεται ολόκληρη η σκηνή του κυνηγιού.

εμβλήματα, αλλά και περιλήφθηκε στις μυθολογίες αρκετών λαών. Η συχνότητα της παρουσίας του ως συμβόλου παρουσιάζεται αμέσως μετά τα δύο περισσότερο "ευγενή" ζώα, το λιοντάρι και τον αετό.

Στους μυκηναϊκούς χρόνους, οι πολεμιστές κάλυπταν το κράνος τους με δόντια αγριόχοιρου, ως επίδειξη της ανδρείας και ικανότητάς τους στο επικίνδυνο αυτό κυνήγι.

Αργότερα, τρεις ρωμαϊκές λεγεώνες, χρησιμοποίησαν την εικόνα του ως σύμβολο: η 1η που στρατοπέδευε στην περιοχή των συνόρων του Δούναβη, η 10η, η οποία επιχειρούσε σε διάφορες ναυτικές εκστρατείες και στην Ιουδαία, και η **20ή λεγεώνα**, η οποία έδρασε στην Ιβηρική, στη Βρετανία.

Αλλά και οι Γαλάτες, όσο και οι Κέλτες, φαίνεται ότι χρησιμοποίησαν το ζώο ως σύμβολο.

Κατά την περίοδο του Μεσαίωνα ο αγρι-

Γνωστός ο άθλος του Ηρακλή που εξόντωσε τον Ερυμάνθιο Κάπρο.

Κάπρος, σύμβολο της 20ης Ρωμαϊκής Λεγεώνας.

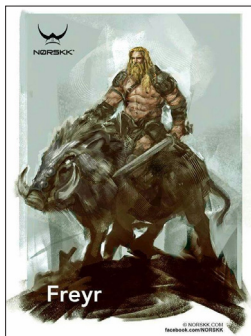
Κυνήγι αγριόχοιρου σε διάφορες εποχές και λαούς.

Ο αγριόχοιρος και το κυνήγι του δεν λείπουν ούτε από τα νομίσματα.

ο χοίρος χρησιμοποιήθηκε ως σύμβολο από τους λαούς της Σκανδιναβίας, καθότι συνδέθηκε με δύο σημαντικές θεότητες, τον Φρέιρ και τη Φρέγια, οι οποίες –σύμφωνα με την παράδοση– ήταν δίδυμα αδέρφια. Τον **Φρέιρ** συνόδεε ο αγριόχοιρος Γκουλινμπούρσι, ο οποίος διακρινόταν για το τρίχωμα της πλάτης του που γυάλιζε στο σκοτάδι, ενώ τη **Φρέγια** συνόδεε ο αγριόχοιρος Χιλντισβίνι, τον οποίο ίππευε για να μετακινηθεί με ταχύτητα. Σύμφωνα επίσης με την επική ποίηση των Αγγλοσαξόνων, με το ίδιο όνομα (Χιλντισβίνι) αποκαλούντο οι παραστάσεις αγριόχοιρου που έφεραν οι πολεμιστές στον θώρακα ή στο κράνος τους.

Κατά τον ύστερο Μεσαίωνα, η παράσταση ενός λευκού αγριόχοιρου χρησιμοποιήθηκε ως σύμβολο από τον βασιλιά της Αγγλίας **Ριχάρδο Γ'**, ο οποίος μάλιστα παρήγγειλε 13.000 κορδέλες με αυτό το σύμβολο για χρήση κατά την ενθρόνιση του

Ο Βισνού με σώμα ανθρώπου και κεφάλι αγριόχοιρου, ως "Βαράχα".

1. Θυρεός αγγλικής αριστοκρατικής οικογένειας.
2. Κεφαλή αγριόχοιρου, σύμβολο σε ασπίδα.
3. Αγριόχοιρος με φόντο αρχαία αναπαράσταση κυνηγιού του.
4. Ο Φρέαρ και η Φρέγια των Σκανδιναβών σχετίζονταν άμεσα με τον κάπρο.

Ήταν και σύμβολο του Ριχάρδου Γ' της Αγγλίας (Σφραγίδα ΠΗΚ).

γιου του ως πρίγκιπα της Ουαλίας.

Το ίδιο ζώο βρίσκεται αποτελεί στην Ινδία ένα από τα σύμβολα του θεού Βισνού, ο οποίος μπορεί να εμφανιστεί με τη μορφή ιχθύος, χελώνας, λέοντος ή αγριόχοιρου, είτε με τη μορφή του ζώου είτε με μια ανθρωπόμορφη εκδοχή (αγριόχοιρος με ανθρωπίνο σώμα και κεφαλή χοίρου). Η μορφή του **Βισνού** ως αγριόχοιρου αποκαλείται **Βαράχα**, και σε κάποιες περιπτώσεις συνδυάζεται με τη μορφή μιας γυναικείας θεότητας, της Βαράχι, η οποία διαθέτει σώμα γυναίκας και κεφαλή αγριόχοιρου.

Π. Α.

Ξυράφια για το ξύρισμα

Εργαλεία για το ξύρισμα έχουν εντοπιστεί από πολλούς πολιτισμούς της εποχής του χαλκού. Ήταν φτιαγμένα από χαλκό ή οψιδιανό και ήταν γενικά ωειδείς σε σχήμα και με μία μικρή προεξοχή για λαβή σε μια από τις κοντές άκρες.

Στο διάβα της ιστορίας χρησιμοποιήθηκαν διάφορες μορφές ξυραφιών, διαφορετικών σε εμφάνιση, αλλά παρόμοιων σε χρήση με τα σύγχρονα ξυράφια. Κατά τους προϊστορικούς χρόνους χρησιμοποιούσαν για το ξύρισμα κελύφη από όστρακα, δόντια καρχάρια και κομμάτια πυριτόλιθου, αφού πρώτα τα ακόνιζαν. Σχέδια (βραχογραφίες) των εν λόγω λεπίδων βρέθηκαν σε προϊστορικά σπήλαια. Κάποιοι φυλές χρησιμοποιούν ακόμα λεπίδες από πυριτόλιθο.

Ανασκαφές στην Αίγυπτο σε τάφους που χρονολογούνται από την 4η χιλιετία π.Χ έφεραν στο φως χρυσά και χάλκινα ξυράφια. Στη Βόρεια Ευρώπη, σε τάφους της εποχής του χαλκού βρέθηκαν ξυράφια και άλλα αντικείμενα προσωπικής υγιεινής που πιστεύεται ότι ανήκουν σε άτομα ανώτερων τάξεων.

Ο Ρωμαίος ιστορικός Τίτος Λίβιος αναφέρει ότι το ξυράφι εισήχθη στην αρχαία Ρώμη τον 6ο αιώνα π.Χ. από τον θρυλικό βασιλιά Λεύκιο Ταρκύνιο Πρίσκο. Ο Πρίσκος προηγείτο της εποχής του αφού τα ξυράφια ήρθαν σε γενική χρήση έναν αιώνα αργότερα.

Το πρώτο σύγχρονο κανονικό ξυράφι με διακοσμημένες λαβές και κοίλες λεπίδες κατασκευάστηκε το 1740 στο Σέφιλντ της Αγγλίας, το κέντρο της βιομη-

χανίας μαχαιροπήρουνων τον 18ο και 19ο αιώνα. Όμως οι Άγγλοι κατασκευαστές το απέρριψαν αρχικά. Αργότερα υιοθετήθηκε από τους Γάλλους, αν και απρόθυμα στην αρχή λόγω εθνικιστικών αισθημάτων. Τελικά, αφού αυτό το ξυράφι με της υψηλής ποιότητας χάλυβα και το βαθύ γυαλιστερό φινιρισμα πέτυχε στη Γαλλία, το αποδέχτηκαν και οι Άγγλοι. Σήμερα εξακολουθεί να θεωρείται υψηλής ποιότητας, και στη Γαλλία εξακολουθεί να χρησιμοποιείται από κατασκευαστές, όπως ο Thiers Issard.

Τον 18ο και 19ο αιώνα, οι πλούσιοι είχαν υπηρέτες για να τους ξυρίζουν ή σύχναζαν στα κομμωτήρια. Βέβαια, το καθημερινό ξύρισμα δεν ήταν διαδεδομένη πρακτική τον 19ο αιώνα και πολλοί ήταν οι γενειοφόροι που δεν ξυρίζονταν ποτέ.

Στη Βόρεια Αμερική η συνήθεια του καθημερινού ξυρίσματος ξεκίνησε μετά Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Μάλλον την εισήγαγαν οι στρατιώτες, οι οποίοι όφειλαν να ξυρίζονται καθημερινά για να ταιριάζουν σωστά στο πρόσωπό τους οι μάσκες αερίων.

Ο 19ος ήταν ο αιώνας με τη μεγάλη εξάπλωση των ξυραφιών, τα οποία παρήγαγαν σε μεγάλη ποικιλία οι κατασκευαστές μαχαιροπήρουνων στο Σέφιλντ της Αγγλίας και στη Γερμανία.

Τα γνωστά μας "ξυράφια του κουρέα" ήταν η πιο κοινή μορφή ξυραφιού πριν τον 20ό αιώνα και παρέμειναν κοινά σε πολλές χώρες μέχρι τη δεκαετία του 1950. Οι κουρέες εκπαιδεύονταν ειδικά για να δίνουν στους πελάτες ένα

Ξυράφι της ύστερης εποχής του χαλκού (12 αι. π.Χ.)

Το γνωστό μας ξυράφι του "μπαρμπέρη"...

...και ο κουρέας "επί το έργον"!

Ο κ. Gillette: Αυτός που έφερε τη μεγάλη αλλαγή

βαθύ και γρήγορο ξύρισμα. Διέθεταν μάλιστα μια μεγάλη συλλογή από τέτοια ξυράφια που τα είχαν εκτεθειμένα σε κοινή θέα και έτοιμα για χρήση. Στις μέρες μας υπάρχουν πάντα αυτά τα ξυράφια αλλά χρησιμοποιούνται λιγότερο συχνά. Τα έβγαλε από τη μόδα ο King Camp Gillette!

Αυτός ο ευφυής άνθρωπος κατασκεύασε τη γνωστή μας ξυριστική μηχανή ασφαλείας που χρησιμοποιεί ένα δίκωπο ανταλλακτικό ξυραφάκι. Η ιδέα του Ζιλέτ ήταν να πουλά αυτές τις μηχανές φθηνά, ακόμα και με ζημία, αλλά να κερδίζει από τα ξυραφάκια που θα αντικαθίστανται συνεχώς. Η εφεύρεσή του σημείωσε γρήγορα επιτυχία, και χάρη στις διαφημιστικές καμπάνιες και τα συνθήματα μέσω των οποίων δαιμονιοποιούσε το ξυράφι τύπου "κουρέα" και αμφισβητούσε την ασφάλειά του

Αυτά τα νέα ξυραφάκια ασφαλείας δεν απαιτούσαν οποιαδήποτε εκπαίδευση για να χρησιμοποιηθούν. Οι λεπίδες τους ήταν εξαιρετικά δύσκολο να τροχιστούν και ήταν επόμενο να πετάνονται

μετά από μία χρήση. Πετάνονταν εξάλλου επειδή σκούριαζαν γρήγορα.

Όλα αυτά είχαν σαν συνέπεια οι άνδρες να ξυρίζονται μόνοι τους και ο κουρέας να χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά για το κούρεμα.

Από το 1960, εμφανίστηκαν στην αγορά λεπίδες από ανοξείδωτο ατσάλι που μπορούν να χρησιμοποιηθούν περισσότερο από μία φορά, μειώνοντας το κόστος των ξυραφιών. Η πρώτη τέτοια λεπίδα κατασκευάστηκε από τον διάσημο κατασκευαστή τελετουργικών ξιφών Wilkinson, που είχε επίσης έδρα του το Σέφιλντ.

Σύντομα η Gillette, η Schick και άλλοι κατασκευαστές τον μιμήθηκαν, και λίγο μετά ακολούθησαν μηχανές πολλαπλών λεπίδων με ανταλλακτικά ξυραφάκια, κατάλληλα για την κάθε μάρκα χωριστά.

Τέλος, από τη δεκαετία του 1930 έκαναν την εμφάνισή τους ηλεκτρικές ξυριστικές μηχανές. Παρά το μεγάλο κόστος τους, είναι πολλοί αυτοί που τις προτιμούν.

Γαλλικό τευχίδιο γραμματοσήμων με: "Ένα δώρο: Ξυριστική μηχανή Απόλλων. Η καλύτερη μηχανή ασφαλείας, με λεπίδα που διαρκεί ένα χρόνο"

Αγγλικό τευχίδιο γραμματοσήμων με ανάλογη διαφήμιση ξυραφιών.

Διαφημιστική καρτολίνα της Gillette Αγγλίας

Παντελής Λεούσης

Βελγικά μονόφυλλα τύπου Publibel.

Οι στροβιλιζόμενοι δερβίσηδες

Οι ρίζες της λέξης “Δερβίσης” πρέπει να αναζητηθούν στην Περσία. Πρόκειται για σύνθετη λέξη, που σημαίνει “ζητιάνος που στέκει στην πόρτα” ή “ζητιάνος που γυρίζει από πόρτα σε πόρτα”.

Σήμερα ο όρος “Δερβίσης” αναφέρεται σε όποιον ανήκει σε κάποια μυστικιστική θρησκευτική αδελφότητα των μουσουλμανικών κρατών. Οι Δερβίσηδες διακρίνονται σε διάφορα μοναστικά τάγματα (κάτι δηλ. σαν τους Ιππότες του Μεσαίωνα). Το σημαντικότερο από αυτά είναι το τάγμα των Δερβίσηδων Μεβλεβί ή τάγμα των Περιστρεφόμενων Δερβίσηδων. Στους Μεβλεβί απαντάται όλη η φιλοσοφία του Σουφισμού, που σκοπό έχει την αναζήτηση της αλήθειας και της γνώσης, καθώς και την ένωση της ψυχής με τον Θεό.

Οι ρίζες αυτής της θρησκευτικής-φιλοσοφικής αδελφότητας-αίρεσης ξεκινάνε από τον παγκοσμίου φήμης ποιητή-μυστικιστή Μεβλάνα ή Τζελαλντίν Ρουμί, ο οποίος γεννήθηκε το έτος 1207 στο Μπακ της επαρχίας Χορασάν της Περσίας και πέθανε το 1273 στο Ικόνιο, όπου και το μαυσωλείο του. Ίδρυσε την Αδελφότητα των Μεβλεβί και έγραψε δύο σημαντικά βιβλία το *Divan* και το *Mesnevi*, που αποτελείται από 40.000 δίστιχα.

Αμφότερα είναι ποιήματα και θέματα ηθικά και ασκητικά γεμάτα από αλληγορίες και μυστικισμό.

Δεν γνώριζε την ελληνική γλώσσα, μο-

νοντι είναι γνωστό ότι είχε επηρεαστεί από γνωστικές και νεοπλατωνικές ιδέες. Ο συνεχιστής του έργου του και γιός του (πραγματικός ιδρυτής του Σουφισμού) Sultan Veled μάλλον γνώριζε ελληνικά και έγραψε στα ελληνικά μερικά από τα ποιήματά του.

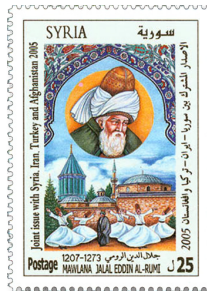
Αναφέρεται ότι επισκεπτόταν συχνά τη Ι. Μονή Αγίου Χαρίτωνος, στη Σίλλα του Ικονίου, και είχε συζητήσεις με τους μοναχούς, σαφώς επηρεαζόμενος από τον Χριστιανισμό. Για το λόγο αυτό την αποκαλεί “Μονή Πλάτωνος”!

Η φιλοσοφία του Μεβλάνα διέπεται από ιδέες όπως η αγάπη και η εκτίμηση προς τον άνθρωπο και βασικές αρχές της είναι η ηθική, η αξία που έχει ο άνθρωπος και η ανθρωπινή ζωή, η ανοχή, η κατανόηση. Το θεμέλιο για όλα είναι η αγάπη, που αποτελεί το βασικό στοιχείο για να απευθυνθεί κάποιος στον Θεό. Σύμφωνα με τους Μεβλεβί δερβίσηδες όλοι οι άνθρωποι, ανεξαρτήτως θρησκείας, επιζητούν να είναι κοντά στον Θεό. Αυτή η ιδέα της ανεξίτητης εκφράζεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην επιτύμβια επιγραφή του Μαουσωλείου του Ρουμί στο Ικόνιο:

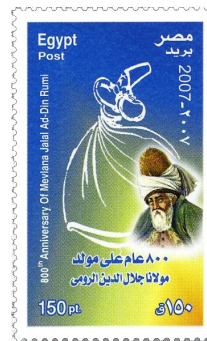
*Έλα, έλα, όποιος κι αν είσαι!
Περιπλανώμενος, πυρολάτρης
ή ειδωλολάτρης, έλα! Έλα, ακόμη
κι αν έχεις σπάσει τους όρ-*

κους σου χιλιάδες φορές, Το δικό μας караβάνι είναι караβάνι ελπίδας, έλα όπως είσαι.

Η Σεμά είναι ο ιερός χορός των Δερβίσηδων. Κατά ένα μέρος αποτελεί έμπνευση

**Συρία και Αίγυπτος
τιμούν τον Μεβλανά
και τους Δερβίσηδες**

του Μεβλανά και κατά ένα άλλο μέρος συνδυάζει τα ήθη, την πίστη, τις αξίες, τις αντιλήψεις και τον πολιτισμό της Ανατολίας. Οι Μεβλεβί δερβίσηδες πιστεύουν πως βασικός όρος της ύπαρξης είναι η ιδέα της περιστροφής. Όλα, όπως το άτομο, το ηλεκτρόνιο, το νετρόνιο, περιστρέφονται και ο ίδιος ο άνθρωπος, από τη στιγμή που θα γεννηθεί, ζει μέσα από την κυκλική περιστροφή του αίματος στο σώμα του. Ωστόσο, όλες αυτές οι κινήσεις της περιστροφής είναι φυσικές, ασυνείδητες, ενώ ο άνθρωπος αποτελεί μία ύπαρξη με νου και πνεύμα. Συνεπώς, ο περιστρεφόμενος δερβίσης ή ο ιερός χορευτής (σεμαζέν) χορεύοντας σε κυκλική περιστροφή προσθέτει αυτό το στοιχείο της νοημοσύνης, περιδινείται συνειδητά συμμετέχοντας με το νου και το πνεύμα του στην ιδέα της οικουμενικής περιστροφής. Με αυτόν τον τρόπο ταυτίζεται με τον ίδιο τον Πλάστη του, καθώς περιστρέφεται προς την αλήθεια, τη διάνοια, την τελειότητα. Η Σεμά

επομένως αντιπροσωπεύει την πνευματική αναρρίχηση του νοήμονα ανθρώπου που αγαπά τον εαυτό του, τον Δημιουργό του, τους συνανθρώπους τους. Αποτελεί ένα πνευματικό ταξίδι που ωρμάζει τον άνθρωπο και τον τελειοποιεί. Η περιδίνηση σκοπό έχει την αγάπη προς όλους χωρίς διακρίσεις.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικό είναι αυτό που λέει ο Μεβλανά Ρουμί:

"Το τραγούδι των στροβιλιζόμενων σφαιρών είναι ό,τι τραγουδούν οι άνθρωποι με το λαούτο και τη φωνή τους. Αφού είμαστε όλοι μέλη του Αδάμ, έχουμε ακούσει αυτές τις μελωδίες στον Παράδεισο. Παρόλο που η γη και το νερό έχουν ρίξει επάνω μας τα πέπλα τους, διατηρούμε αχνές αναμνήσεις αυτών των ουράνιων ύμνων. Αλλά αφού περιβαλλόμαστε από παχυλά γήινα πέπλα, πώς μπορούν να φτάσουν ως εμάς οι τόνοι των στροβιλιζόμενων σφαιρών;"

Π. Α.

Περιστρεφόμενοι Δερβίσηδες από ψηλά

Πρόσοψη του Μαυσωλείου του Μεβλανά στο Ικόνιο με αποφθέγματά του στους κίονες.

Έκδοση για τα 750 χρόνια από τη γέννηση του Μεβλανά Ρουμί, με σφραγίδα που απεικονίζει το Μαυσωλείο προς τιμή του, στο Ικόνιο (KONYA) όπου γεννήθηκε.

Η σκοποβολή

Η εφεύρεση της πυρίτιδας από τους Κινέζους (σύμφωνα με την επικρατέστερη άποψη) έφερε την εξέλιξη των διαφόρων τύπων πυροβόλων όπλων και τις διάφορες χρήσεις τους, με κυριότερη αυτή για πολεμικούς σκοπούς και, σε μικρότερο βαθμό, για το κυνήγι.

Με την πάροδο του χρόνου, τον 19ο αιώνα, και με τα νέα τεχνολογικά μέσα, τα όπλα εξελίχθηκαν σε μέσον διασκέδασης και αθλητισμού. Σαν άθλημα πλέον, την περίοδο αυτή, η σκοποβολή αρχίζει και εμφανίζεται παγκόσμια σε κάθε γωνιά του πλανήτη, με την διεξαγωγή αγώνων μεταξύ των σκοπευτών. Η άμιλλα, που κινεί όλα τα σύγχρονα αθλήματα, κινεί πλέον και την σκοποβολή.

Ο παλαιότερος καταγεγραμμένος αγώνας σκοποβολής είναι αυτός που πραγματοποιήθηκε στη Βαυαρία το 1477, σε απόσταση 200 μέτρων. Σε πολλά γερμανικά μουσεία βρίσκονται ξύλινοι στόχοι που χρονολογούνται από το 1540. Είχαν κατασκευαστεί για γάμους, χρησιμοποιήθηκαν από τους επισκέπτες και στη συνέχεια τους δόθηκαν ως αναμνηστικό.

Σκοποβολή στην τσαρική Ρωσία κατα-

γράφηκε το 1737 όταν η αυτοκράτειρα Άννα ίδρυσε μια σκοπευτική ομάδα και διεξήγαγε αγώνες με πλούσια έπαθλα. Οι πιο καταρτισμένοι σκοπευτές λάβαναν κύπελλα από χρυσό ή διακοσμημένα με διαμάντια.

Στις ΗΠΑ σχεδόν κάθε χωριό και οικισμός είχε έναν αγώνα σκοποβολής, τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες, συχνά

προσελκύοντας εκατό ή περισσότερους σκοπευτές. Ένας συνήθης στόχος ήταν ένα κομμάτι ξύλου, μαυρισμένο στον καπνό, πάνω στο οποίο είχε χαραχθεί με μαχαίρι ένα Χ.

Μέχρι το 1830 είχαν σχηματιστεί λέσχες σκοποβολής τόσο στις έντονα πυκνοκατοικημένες Ανατολικές πολιτείες, όσο και στις πόλεις των Μεσοδυτικών πολιτειών.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο η σκοποβολή σε στόχο ήταν δημοφιλές άθλημα πριν από το 1800. Το πρώτο βιβλίο στα αγγλικά για τον ικανό σκοπευτή δημοσιεύθηκε το 1808.

Ένας από τους πρώτους πρωταθλητές πιστολιού ήταν ο βαρόνος Pierre de Coubertin, ιδρυτής των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, ο οποίος συμμετείχε σε πολλούς από τους πρώτους

Αγνιστικά αεροβόλα: τυφέκιο και πιστόλι.

Θεωρείται ότι χάρη στις σκοπευτικές επιτυχίες του Κουμπερτέν μπήκε η σκοποβολή στην Α' Ολυμπιάδα.

Πλήθος τα γραμματόσημα ολυμπιονικών σκοποβολής.

Τρεις διάφορες μορφές σκόπευσης με τυφέκιο (η τρίτη σε κινούμενο στόχο) και με πιστόλι

αγώνες. Το γεγονός αυτό συνέβαλε ασφαλώς στο να συμπεριληφθούν στην Ολυμπιάδα του 1896 πέντε αγωνίσματα σκοποβολής.

Με τα χρόνια, με την εξέλιξη της τεχνολογίας και των κοινωνικών προτύπων, οι στόχοι που στο παρελθόν είχαν τη μορφή και το μέγεθος ανθρώπων ή ζώων, έχουν τώρα κυκλική μορφή για να αποφευχθεί η σύνδεση του αθλήματος με οποιαδήποτε μορφή βίας.

Τελικά, η σκοποβολή καθιερώθηκε ως κλασικό ολυμπιακό άθλημα αφού διεξάγεται ανελλιπώς στις σύγχρονες Ολυμπιάδες από το 1896, ενώ ήταν επίσης παρούσα στο πρόγραμμα της Μεσολυμπιάδας του 1906.

Από το 1984, στο Λος Άντζελες, μπήκαν στο πρόγραμμα και αγώνες σκοποβολής γυναικών.

Στις πρώτες Ολυμπιάδες υπήρχε μια μεγάλη ποικιλία αγωνισμάτων σκοποβολής με ποικίλα όπλα, τρόπους σκόπευσης και από διαφορετικές αποστάσεις. Έτσι το 1908 έγιναν 15 αγωνίσματα και το 1920 έγιναν 21, που αποτελεί και ρεκόρ για όλες τις Ολυμπιάδες. Μετά το 1924 ξεκαθαρίστηκε το τοπίο. Το 1928 δεν έγινε κανένα αγώνισμα ενώ το 1932 έγιναν μόνο δύο. Στη συνέχεια ο αριθμός τους αυ-

ξάνεται σταθερά. Το 1936 έγιναν πέντε, το 1952 έξι, το 1968 επτά και το 1996 έφτασαν τα δέκα που είναι ο μεγαλύτερος αριθμός μετά το 1924. Από το 1984 μπήκαν στο πρόγραμμα τρία αγωνίσματα γυναικών, τα οποία σταδιακά αυξήθηκαν σε επτά το 2004. Το 2008 και μέχρι το 2016 έγιναν 15 αγωνίσματα (εννιά ανδρών και έξι γυναικών).

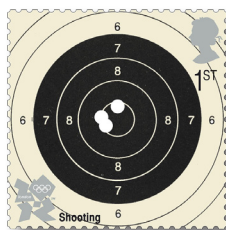
Οι αγώνες σκοποβολής διεξάγονται με πυροβόλα όπλα ή με αεροβόλα, σε σταθερό ή σε κινούμενο στόχο, με τους αθλητές άλλοτε σε όρθια στάση και άλλοτε πρηνήδον.

Η σκοποβολή αποτελεί και άθλημα των χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων, ως μέρος του "δίαθλου", το οποίο περιλαμβάνει σκι ανωμάλου δρόμου και σκοποβολή με τουφέκι.

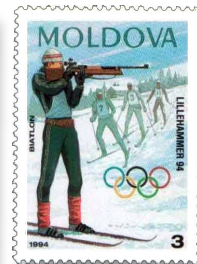
Η σκοποβολή είναι ένα ενδιαφέρον σπορ και εκδηλώνει μεγάλο μέρος του ελέγχου της πνευματικής συγκέντρωσης και των μυϊκών σπασμών. Δεν εμπεριέχει έντονη εμφάνιση ενέργειας, αλλά διενεργείται μάλλον με ηρεμία και αυτοσυγκέντρωση, ενώ το κλειδί είναι η εστίαση στο στόχο.

Ίσως γι' αυτό οι σκοπευτές φαίνονται τόσο ήρεμοι στις φωτογραφίες των πανηγυρισμών της νίκης.

Δημήτρης Βαρελάς

Στόχος σκοποβολής και μετάλλιο του αθλήματος των Ολυμπιακών Αγώνων της Μελβούρνης (1956).

Στο διάθλο, συνδυάζεται η ικανότητα του αθλητή στο σκι και στη σκοποβολή.

Στις Ολυμπιάδες οι γυναίκες σκοπεύτριες εμφανίστηκαν στο 1984, στο Λος Άντζελες.

"Αεροπίστολο σκοποβολής αντί 5 \$, με δικαίωμα επιστροφής εντός 10 ημερών"! Ωραίος παλιός ρεπικέ φάκελος ΗΠΑ.

Υπάρχουν πολλοί μύθοι σχετικά με την καταγωγή του θεού Πάνα. Οι περισσότεροι θέλουν πατέρα του τον Ερμή και μητέρα του μία Νύμφη.

Κάποτε ο Πάνας ερωτεύτηκε παράφορα τη νύμφη Σύριγγα, κόρη του Θεού ποταμού Λάδωνα. Τρέχοντας αυτή για να ξεφύγει από την καταδίωξη του Πάνα, ικέτευσε το Δία να την σώσει. Ο Δίας, εισακούγοντας την ικεσία της, τη στιγμή που ο Πάνας ήταν έτοιμος να την αρπάξει, τη μεταμόρφωσε σε καλάμι.

Απογοητευμένος και γεμάτος οργή, έσπασε ο Πάνας το καλάμι σε κομμάτια και ήταν έτοιμος να τα πετάξει όταν συνειδητοποίησε ότι αυτά τα κομμάτια ήταν η μεταμορφωμένη αγαπημένη του. Γεμάτος τύψεις, άρχισε να τα φιλάει...

Ο θεός Πάνας και η "σύριγγα του Πανός"

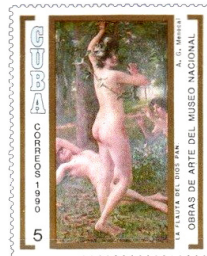
Η σύριγγα του Πανός παίζεται στο Περού, στη Ρωσία, αλλά και στη Νέα Γουινέα!

και φιλώντας τα ανακάλυψε ότι με την αναπνοή του τα καλάμια μπορούσαν να παράγουν ήχος. Αυτή η ανακάλυψη τον ώθησε να ασχοληθεί περισσότερο, τα συνένωσε μεταξύ τους και δημιούργησε ένα μουσικό όργανο που έκτοτε φέρει το όνομα τη χαμένης του αγάπης, της νύμφης Σύριγγας.

Ο Πάνας εξελίχτηκε τελικά σε πολύ καλό μουσικό. Μάγευε με τις μελωδίες του τα ζώα, τα πουλιά, τις Νύμφες του δάσους. Κάθε στιγμή ήταν έτοιμος για χορό και για γλέντι, είτε με τις Νύμφες, είτε σαν ακόλουθος του Διούσου, είτε συντροφιά με τις Μαινάδες και τους Σατύρους. Κρατώντας πάντα τη Σύριγγα στο ένα χέρι και παίζοντας πάντα με αυτή, το όργανο καθιερώθηκε με το όνομα "Σύριγγα του Πανός".

Άλλες γυναικείς φιγούρες που προκάλεσαν το ερωτικό ενδιαφέρον του Πάνα

Ο Πάνας και η σύριγγά του έχουν απασχολήσει επανειλημμένως την τέχνη (Τοιχογραφίες από την Περσία και την Πομπηία, "Ο Αυλός του θεού Πάνα" Κουβανού ζωγράφου και πίνακας του Πικάσο).

ήταν οι νύμφες Ηχώ και Πίτυς, καθώς και η Σελήνη, η προσωποποίηση της Σελήνης. Τέλος, σε μερικούς μύθους, ο Πάνας αναφέρεται ότι είχε ερωτικές βλέψεις και προς τη θεά Αφροδίτη.

Τόποι που συνδέονταν με λατρεία του θεού Πάνα ήταν τα σπήλαια, με κυριότερα το Κωρύκιον Άντρον στις πλαγιές του Παρνασσού, που ήταν αφιερωμένο στη λατρεία τόσο του Πάνα όσο και των Νυμφών, και το σπήλαιο της Βάρης, στην Αττική. Αυτοί που, ιδιαίτερα, θυσίαζαν στον τραγοπόδαρο θεό, ήταν οι βοσκοί. Τα θυσίασματα ήταν συνήθως αιγοειδή ή προβατοειδή, κάποτε και μικρά παιδιά. Ταυτόχρονα έκαναν και αναθηματικές προσφορές μικρών πηλίνων αγαλμάτων που απεικόνιζαν κτηνοτρόφους, αλλά και αγγεία και άλλα αντικείμενα, όπως ακρίδες από χρυσό.

Εκτός από την Αρτεμη, οι κυνηγοί είχαν σε μεγάλη εκτίμηση και το Πάνα, θεωρώντας ότι τα μικρά θηράματα και τα άγρια πτηνά βρίσκονταν στη σφαίρα της επιρροής του.

Τέλος, ο Πάνας συνδεόταν ιδιαίτερα με

τους Δελφούς και την Αθήνα, όπου οι πράξεις λατρείας του περιλάμβαναν θυσίες ευνουχισμένης κασιόικας και λαμπαδηδρομίες. Σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, η λατρεία του στην Αθήνα καθιερώθηκε σε αναγνώριση της βοήθειας που πρόσφερε ο Πάνας προς τους Αθηναίους στη μάχη του Μαραθώνα.

Η "Σύριγγα του Πανός" γνώρισε αρκετή εξάπλωση ως παραδοσιακό όργανο σε πολλούς λαούς του κόσμου. Ωστόσο, οι χώρες που το αξιοποίησαν ιδιαίτερα είναι οι χώρες της Λατινικής Αμερικής, αλλά και η Ρουμανία. Η χώρα αυτή ανέδειξε σπουδαίους δεξιότητες εκτελεστές, με αποτέλεσμα η Σύριγγα του Πανός να φιλοξενείται σε μεγάλες θεατρικές αίθουσες, σε εκτελέσεις σπουδαιών έργων κλασικής μουσικής.

Κορυφαίος ερμηνευτής του οργάνου ο Ρουμάνος Γκεόργκε Ζαμφίρ (γεν. 1941), με τις εκτελέσεις του οποίου η Σύριγγα του Πανός έγινε ευρέως γνωστή σε ολόκληρο τον κόσμο και πούλησαν εκατομμύρια δίσκους.

Γκεόργκε Ζαμφίρ:
Παγκόσμια γνωστος δεξιότηης.

Στην όπερα *Μαγικός Αυλός* του Μότσαρτ, τον αυλό παίζει ο κυνηγός πουλιών Παπαγκένο.

Π. Λ.

Η σύριγγα του Πανός συναντάται σε πολλούς και διαφορετικούς πολιτισμούς, όπως στον Περσικό, στα νησιά της Καραϊβικής, στους Ινδιάνους του Περού και της Αργεντινής κ.α.

Ανοικτή επιστολή...

...προς νέους θεματικούς

Η "Ανοικτή Επιστολή" είναι μία μόνιμη στήλη του περιοδικού μας, στην οποία παρουσιάζονται όλες οι χρήσιμες πληροφορίες για τον καταρτισμό μιας θεματικής συλλογής που φιλοδοξεί να εκτεθεί σε επίσημη εθνική έκθεση ή έκθεση FIP-FEPA, από την επιλογή του θέματος, του χαρτιού και του φιλοτελικού υλικού, μέχρι και την καλύτερη αισθητική της παρουσίαση.

Μετά την κυκλοφορία του βιβλίου "Εγχειρίδιο του Θεματικού Φιλοτελισμού", της γνωστής έκδοσης του συλλόγου μας, τα κείμενα της παρούσας στήλης αναπαράγονται από αυτό.

Γραμματόσημα στρατιωτικού ταχυδρομείου

Στρατιωτικά γραμματόσημα είναι εκείνα που χρησιμοποιήθηκαν από ένα στρατιωτικό οργανισμό, σε καιρό πολέμου ή ειρήνης, διασφαλίζοντας την επικοινωνία των στρατιωτών με τις οικογένειές τους. Η στρατιωτική αλληλογραφία μεταφερόταν από και προς τη χώρα προορισμού, συνήθως με στρατιωτικά μεταφορικά μέσα.

Τα στρατιωτικά γραμματόσημα χρησιμοποιήθηκαν ευρέως κατά τη διάρκεια των δύο μεγάλων πολέμων. Η χρήση τους μειώθηκε προοδευτικά

και καταργήθηκε με την εμφάνιση των ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας.

Μεταξύ των πιο γνωστών στρατιωτικών γραμματοσήμων είναι αυτά που χρησιμοποιήθηκαν από τις βρετανικές δυνάμεις, εκστρατευτικές ή δυνάμεις κατοχής στην Κίνα (1900-1921), την Ινδία (1914-1922), την Αίγυπτο (1918), τη Μέση Ανατολή (1942-1947) και την Ανατολική Αφρική (1943-1946).

Στρατιωτικά γραμμα-

Γραμματόσημα στρατιωτικού ταχυδρομείου Μ.Βρετανίας...

Γερμανικό στρατιωτικό ταχυδρομείο (ναυτικό, πεζικό και αεροπορία), δεμάτων (αριστερά). Στη χιλιερική Γερμανία κάθε ένα από τα τρία σώματα είχαν διαφορετικά γραμματόσημα και ξεχωριστό για τα δέματα.

Γραμματόσημο της Γερμανικής αεροπορίας επί επιστολής (κάτω).

...ατελή γαλλικού ταχυδρομείου

και Ρουμανίας, Βοσνίας, Φινλανδίας.

Το στρατιωτικό γραμματόσημο για το γερμανικό εκστρατευτικό σώμα της Αφρικής είναι τόσο ζητημένο, ώστε λόγω των πολλών πλαστών που κυκλοφορούν, το πιστοποιητικό γνησιότητας είναι απαραίτητο.

τόσημα χρησιμοποιήθηκαν επίσης από την Γαλλία, την Γερμανία και άλλες χώρες, αλλά και από ειρηνευτικά σώματα του ΟΗΕ (Κογκό 1962, Γάζα 1965) κτλ.

Ενώ στη Γαλλία η στρατιωτική ταχυδρομική ατέλεια εφαρμόστηκε με νόμο του 1900 και είχε εφαρμογή μόνο για υπαξιωματικούς και στρατιώτες σε ενεργό στρατιωτική υπηρεσία (επιτρεπόταν μόνο για δύο επιστολές το μήνα βάρους μέχρι 15 γραμμαρίων), η απόφασή για την έκδοση ειδικού γραμματοσήμου ελήφθη στις 23 Μαρτίου 1901. Ωστόσο, μέχρι το 1946 παρέμεινε το προσωρινό μέτρο της επισήμανσης "F.M." (Franchise Militaire – Στρατιωτική Ατέλεια). Η στρατιωτική ατέλεια καταργήθηκε για όλους τους Γάλλους στρατιωτικούς το 1972, ως αποτέλεσμα της αύξησης του μισθού.

Τα γραμματόσημα στρατιωτικής ατέλει-ας έχουν μικρή θεματική προσφορά. Όταν όμως πρόκειται για πολεμικά, ιστορικά και άλλα συναφή θέματα, η παρουσία τους –κυρίως επί φακέλου- είναι πολύτιμη.

Στρατιωτικά ατελή επιστολικά δελτάρια

Τα στρατιωτικά ατελή επιστολικά δελτάρια για την αλληλογραφία των στρατιωτών με τους οικείους τους κυκλοφόρησαν και στους δύο μεγάλους πολέμους, αλλά και σε προηγούμενους, όπως π.χ. στο Γαλλο-Πρωσικό του 1870, ή και σε νεότερους, όπως π.χ. στον Πόλεμο του Κόλπου του 1990-1.

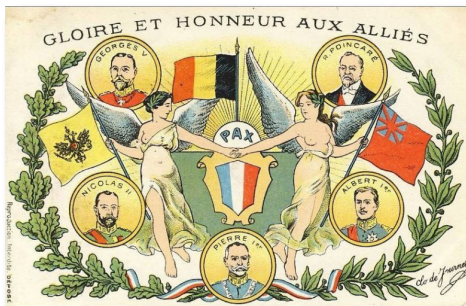
Όλες οι χώρες που βρίσκονταν σε εμπόλεμη κατάσταση και συμμετείχαν σε στρατιωτικές επιχειρήσεις εκτύπωσαν ειδικά δελτάρια, συνήθως διαστάσεων καρτ ποστάλ,

Επίσημα ατελή στρατιωτικά δελτάρια: Γαλλίας Α' Π. Π. και Ελλάδας - Ιταλίας Β' Π. Π..

Ιδιωτικό στρατιωτικό δελτάριο Ελλάδας Β' Π. Πολέμου (από τα λεγόμενα "Παναγίτσες").

Άνω και κάτω: Ιδιωτικά στρατιωτικά δελτάριο Γαλλίας Α' Π. Πολέμου

Καρποστάλ Γερμανίας που χρησιμοποιήθηκε ως στρατιωτικό μονόφυλλο και έλαβε ταχυδρομική ατέλεια.

κάποτε και διαφορετικών, με ή χωρίς εικονογράφηση. Τα μη εικονογραφημένα έφεραν μόνο γραπτά κείμενα με ενδείξεις, υποδείξεις ή οδηγίες για το σκοπό τους και την ενδειγμένη χρήση τους. Τα εικονογραφημένα, άλλοτε έφεραν εικόνα στη άνω δεξιά πλευρά της πρόσθιας όψης όπου συνήθως υπάρχει το έντυπο γραμματόσημο, ή έφεραν εικόνα μόνο στα αριστερά, ή και στις δύο θέσεις. Άλλα επίσης ήταν εικονογραφημένα όπως προαναφέραμε, ενώ παράλληλα η οπίσθια πλευρά ήταν ολόκληρη ή μερικώς κατειλημμένη από εικόνα.

Πρόκειται για πλούσια πηγή θεματικού υλικού, που καλύπτει εκατοντάδες θέματα και που προσφέρει πολύτιμες λύσεις στην αναζήτηση θεματικών πληροφοριών κάθε λογής.

Είναι λογικό και αναμενόμενο το μεγαλύτερο μέρος των εικονογραφήσεων των στρατιωτικών ατελών δελταρίων να αναφέρεται σε πατριωτικά θέματα. Εκτός από τον πρωταρχικό τους σκοπό, τη διευκόλυνση δηλαδή των στρατιωτών και συγγενών τους στην ανταλλαγή της αλληλογραφίας, έδιναν μία πρώτης τάξεως ευκαιρία για εθνική-πατριωτική προπαγάνδα, εμψυχώνοντας ταυτόχρονα μαχόμενους και αμάχους, και εξυψώνοντας το εθνικό τους φρόνημα. Αυτή η κατηγορία προσφέρει θεματικές πληροφορίες γύρω από θυρεούς, σημαίες, βασιλείς, μονάρχες, εθνικούς ύμνους, πατριωτικά τραγούδια, ιστορικά πρόσωπα, εθνικούς ήρωες, ιστορικές μάχες, εικόνες ή γελοιογραφίες από τη στρατιωτική ζωή, στρατιωτικούς ταχυδρόμους (πεζοπόρους, έφιππους, ποδηλάτες ή μηχανοκίνητους), στρατιωτικές μουσικές ή σαλπικτές, σκίτσα που γελοιοποιούσαν τον εχθρό, κτλ.

Τα μη πατριωτικού περιεχομένου μονόφυλλα απεικονίζουν θέματα κάθε λογής, όπως Χριστούγεννα, Πάσχα ή άλλα, θρησκευτικού περιεχομένου (θυμηθείτε τις δικές μας γνωστές "Παναγίτσες"), χάρτες, γελοιογραφίες, σκηνές από την οικογενειακή και αγροτική ζωή, ακόμα και μάρκες κρασιών, φάρμακο για το ...τρεμούλιασμα, διαφημίσεις ελαστικών κ.ά.

Υπάρχουν τρεις κατηγορίες ατελών στρατιωτικών επιστολικών δελταρίων.

1. Αυτά που εκδόθηκαν επίσημώς και εκτυπώθηκαν στα εθνικά τυπογραφεία.

2. Τα ημεπίσημα που εκδόθηκαν από τον Ερυθρό Σταυρό, οργανώσεις υγείας και άλλους οργανισμούς,

3. Τα ιδιωτικά, που εκτυπώθηκαν από χαρτοπώλες και διατέθηκαν στο κοινό επί πληρωμή, σε περιόδους ή περιοχές όπου δεν υπήρχαν διαθέσιμα επίσημα.

Υπάρχουν περιπτώσεις που τα επίσημα διατέθηκαν τόσο στους στρατιώτες όσο και στους οικείους τους ατελώς. Σε άλλες πάλι τα έλαβαν ατελώς μόνο οι στρατιώτες, ενώ οι οικείοι επιβαρύνθηκαν με ένα χαμηλό τέλος (π.χ. στη Γαλλία).

Ένα ατελές στρατιωτικό δελτάριο, για να

περιληφθεί σε μία θεματική συλλογή πρέπει απαραίτητως να είναι ταχυδρομημένο. Ο λόγος είναι απλός. Όταν είναι αχρησιμοποίητο, καθώς στερείται γραμματοσήμου ή άλλης ταχυδρομικής ένδειξης, δεν διαφέρει σε τίποτα από ένα κοινό καρτ ποστάλ. Μόλις όμως ταξιδέψει, πάρει τις σχετικές σφραγίδες και τις άλλες ταχυδρομικές ενδείξεις, τότε αποκτά το χαρακτήρα του ταχυδρομικού αντικειμένου. Αυτός είναι και ο λόγος που επίσημα, ημεπίσημα και ιδιωτικά στρατιωτικά επιστολικά δελτάρια είναι εξίσου αποδεκτά στις θεματικές συλλογές, πάντα με την προϋπόθεση ότι έχουν εκτελέσει τον ταχυδρομικό προορισμό τους.

Παντελής Λεουσης

Επίσημα ατελή στρατιωτικά δελτάρια Ιταλίας, Ρωσίας και Γερμανίας με προπαγανδιστικό χαρακτήρα.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Δευτέρα, 20 Ιανουαρίου 2019, ώρα 7 μμ.

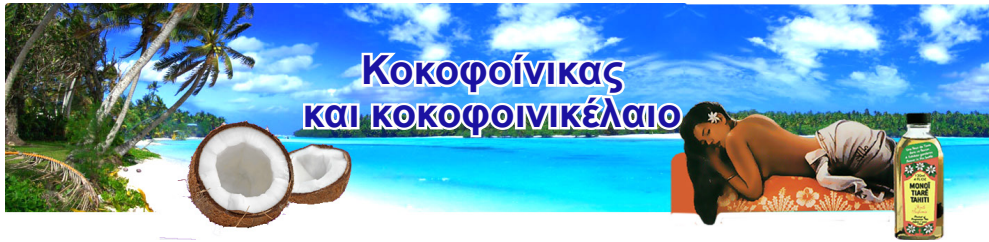
Αίθουσα Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών

Ακαδημίας & Γενναδίου 8

Γιορτάζουμε τα **20 Χρόνια** του **"Θεματικού Φιλοτελιστή"**
και κόβουμε την **Πρωτοχρονιάτικη Πίτα**.

Στα πλαίσια της εκδήλωσης θα πραγματοποιηθεί ομιλία
του Παντελή Λεούση με θέμα **"Ιστορία των Εθνικών Ύμνων"**.

ΕΙΣΤΕ ΟΛΟΙ ΚΑΛΕΣΜΕΝΟΙ

Ο κοκοφοίνικας είναι ένα είδος φοίνικα που μπορεί να φτάσει σε ύψος μέχρι και 30 μέτρα. Έχει λεπτό, κυλινδρικό και εύκαμπτο κορμό, στην κορυφή του οποίου υπάρχουν πτεροειδή κτρινοπράσινα φύλλα μήκους 4-6 μέτρων. Τα φύλλα, όταν παλιώσουν, αποσπώνται και αφήνουν το κορμό λείο.

Υπάρχουν δύο κατηγορίες κοκοφοινίκων: οι ψηλοί και νάνοι.

Το άνθη τους, αρσενικά και θηλυκά, υπάρχουν πάνω στο ίδιο δέντρο και εμφανίζονται αρχικά προστατευμένα κάτω από τον ρόδακα των φύλλων και από μεγάλα προστατευτικά φύλλα (βράκτια), στη βάση των οποίων αναπτύσσεται το άνθος. Τα άνθη είναι οργανωμένα σε σπάδικες, οι οποίοι μπορεί να έχουν μήκος μέχρι 1,2 μέτρα. Τα θηλυκά άνθη είναι πολύ μεγαλύτερα από τα αρσενικά, ενώ τα αρσενικά είναι πολύ περισσότερα. Τέλος, υπάρχουν και κοκοφοίνικες που δεν διαθέτουν καθόλου θηλυκά άνθη.

Κάθε χρόνο ένας κοκοφοίνικας μπορεί να παράγει σε πολύ γόνιμα εδάφη μέχρι 75 καρπούς το χρόνο. Συνήθως όμως ο αριθμός τους είναι μικρότερος από 30 όταν δεν καλλιεργείται.

Ο καρπός του κοκοφοίνικα ονομάζεται ινδική καρύδα και έχει βάρος περίπου 1,5 κιλό. Όπως και άλλα φρούτα έχει εξωκάρπιο, μεσοκάρπιο και ενδοκάρπιο. Το εξωκάρπιο είναι πράσινο ή ιώδες. Το μεσοκάρπιο είναι ξυλώδες και ινώδες και το ενδοκάρπιο είναι πολύ σκληρό. Το ενδοκάρπιο έχει τρεις θέσεις εκβλάστησης (στόματα), τα οποία είναι εύκολα ορατά όταν αφαιρεθεί το εξωκάρπιο και το μεσοκάρπιο. Το σπέρμα είναι σαρκώδες εξωτερικά και υγρό, γλυκό και γαλακτώδες προς το κέντρο, πλούσιο σε πρωτεΐνες και λιπαρές ουσίες.

Ο καρπός του κοκοφοίνικα είναι εδώδιμος και θεωρείται το σημαντικότερο χρηστικά τμήμα του φοίνικα. Η καρύδα μπορεί να αποξηρανθεί και η αποξηραμένη σάρκα, που ονομάζεται κόπτρα, αποτελεί πηγή ενός σημαντικού εδώδιμου φυτικού λίπους, ενώ χρησιμοποιείται για την εξαγωγή κοκοφοινικέλαιου. Υπολογίζεται ότι 6.000 καρύδες χρειάζονται για να παραχθεί ένας τόνος κόπτρα

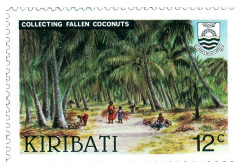
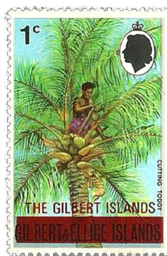
Το λάδι καρύδας είναι μία ιδιαίτερα ευπροσάρμοστη ουσία, για την οποία οι περισσότεροι από εμάς γνωρίζουν ελάχιστα. Είναι απίστευτα πολλές όσο και πολύτιμες

Καρποί κοκοφοίνικα

Η συγκομιδή

Συγκέντρωση των πεσμένων καρύδων, αφαίρεση του εξωτερικού φλοιού, έκθεση των καρύδων στον ήλιο για να ξεραθούν και διαλογή των κατάλληλων να γίνουν κόπτρα.

οι χρήσεις του. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο μαγείρεμα, αλλά και στο να συμβάλλει στη διατήρηση μας καλής υγείας και ομορφιάς. Με άφθονα αντιβιοτικά και αντιμυκητιακά συστατικά, το λάδι καρύδας μπορεί να προσφέρει πολλούς απλούς και φυσικούς τρόπους για να βελτιώσουμε τη ζωή μας. Σε ότι αφορά στο μαγείρεμα, αυτό που πολλοί δεν γνωρίζουν σχετικά με τη χρήση του ελαίου της καρύδας είναι ότι έχει ιδιαίτερα υψηλό σημείο θέρμανσης. Αυτό σημαίνει ότι δεν οξειδώνεται μέχρι τους 252 βαθμούς Κελσίου, διατηρώντας έτσι περισσότερο από τη θρεπτική του αξία. Εμείς βέβαια που χρησιμοποιούμε το ελαιόλαδο, δεν το έχουμε ιδιαίτερη ανάγκη. Δεν είναι όμως κακό να το γνωρίζουμε.

Ως ενυδατικό σώματος και πρόσωπου είναι εξαιρετικό. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως φυσική ενυδατική κρέμα και αντί να καταστήσει το δέρμα λιπαρό, ενισχύει την παραγωγή κολλαγόνου, κρατώντας το υγιές και ελαττώνοντας τις ρυτίδες.

Το λάδι καρύδας συμβάλλει στην απώλεια βάρους. Ενώ δεν έχει καθόλου τρανς λιπαρά οξέα που παράγουν τη χοληστερίνη, είναι μια μεγάλη πηγή υγιούς λίπους (τριγλυκερίδια μέσης αλυσίδας ή MCT). Το οξύ των σωματιδίων MCT πάει στο συκώτι αμέσως μετά την κατάποση και αυξάνει την ενέργεια και το μεταβολισμό στο σώμα. Μερικές κουταλιές από λάδι καρύδας την ημέρα βοηθά το σώμα να διατηρεί τη φόρμα του.

Μείγμα λαδιού καρύδας με μαγειρική σόδα μπορεί να συμπληρώσει περίφημα την δράση μιας οδοντόκρεμας. Με τις αντιβακτηριακές και αντιμυκητιακές ιδιότητες του αυτού του λαδιού θα έχουμε υγιέστερα δόντια.

Όπως το κοκοφοινικέλαιο ενυδατώνει το

σώμα και το πρόσωπο, είναι περίφημο και ως μαλακτικό μαλλιών. Τρίβοντας το κρανίο, περιμένοντας 15 λεπτά και στη συνέχεια ξεπλένοντας το, διατηρούμε υγιή και λαμπερά μαλλιά.

Αλλά και σαν φυσικό ενυδατικό και ενισχυτικό της παραγωγής κολλαγόνου, το λάδι καρύδας βοηθά στην ταχύτερη επούλωση των ερεθισμών του δέρματος και των ηλιακών εγκαυμάτων.

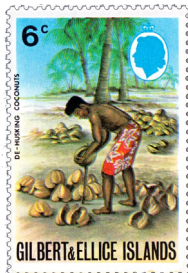
Το κοκοφοινικέλαιο βοηθά και τις θηλάζουσες μητέρες για να παράγουν περισσότερο μητρικό γάλα, που αποτελεί το κλειδί για την ανάπτυξη των νεογνών. Καταναλώνοντας κοκοφοινικέλαιο αυξάνεται η προσφορά γάλακτος διότι, καθώς τα υγιή λίπη είναι βασικό στοιχείο για την παραγωγή ορμονών, αυτές με τη σειρά τους αυξάνουν την παραγωγή γάλακτος.

Μπορούμε επίσης να χρησιμοποιήσουμε λάδι καρύδας ή (φρέσκο) γάλα καρύδας στον καφέ μας, αντί για κρέμα γάλακτος. Αυτό όχι μόνο θα αυξήσει σας πρόσληψη βιταμινών και θρεπτικών ουσιών, αλλά θα προσθέσει επίσης μια πλούσια γεύση καρύδας στον καφέ μας, αντικαθιστώντας την κρέμα γάλακτος και τα λίπη που αυτή περιέχει.

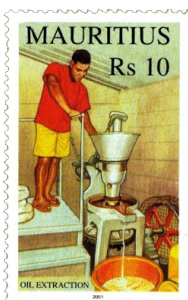
Τέλος, αυτό το θαυματουργό λάδι μπορεί να χρησιμοποιηθεί και σαν σαμπουάν. Τρίψιμο του σώματος με μείγμα λαδιού καρύδας και ζάχαρης πριν το λουτρό ή το ντους, βοηθά στο καθαρισμό του δέρματος από νεκρά κύτταρα και ενυδατώνει το νέο στρώμα, ώστε να είναι μαλακό και υγιές.

Θα μπορούσε να αναφέρει καινείς πολλές ακόμα ιδιότητες και χρήσεις αυτού του θαυματουργού λαδιού, αλλά και του καρπού που το παράγει. Θα ήταν όμως υπερβολή για ένα θεματικό φιλοτελικό περιοδικό.

Λ. Τ.

Σε πολλές περιοχές, οι προετοιμασίες της κόπρας γίνονται ακόμα χειρονακτικά.

Σύγχρονη μηχανή οικιακής παραγωγής κοκοφοινικέλαιου

Φιάλη με φοινικέλαιο Γαλλικής Πολυνησίας.

Ένα πανέμορφο παραμύθι

Ο βάτραχος που έγινε πρίγκιπας!

Μια φορά κι ένα καιρό, ζούσε σε μια μακρινή χώρα ένας καλόκαρδος βασιλιάς, που είχε έξι όμορφες κόρες. Όλες ήταν όμορφες, όμως η μικρότερη ήταν τόσο, μα τόσο όμορφη, που μάγευε ακόμα και τον ήλιο.

Κάποτε, ενώ η μικρή πριγκίπισσα έπαιζε με τη χρυσή μπάλα της στον κήπο του παλατιού δίπλα στη λιμνούλα του κήπου, η μπάλα, γλίστρησε από τα χέρια της και έπεσε μέσα στη λίμνη. Στενοχωρήθηκε πολύ. Άρχισε να κλαίει απαρνήγορητα.

Ξαφνικά, άκουσε μια φωνή να της λέει: *Γιατί κλαις, όμορφη μικρή μου πριγκίπισσα; Γύρισε το κεφάλι και είδε έκπληκτη πως αυτός που της μιλούσε δεν ήταν παρά ένας άσχημος βάτραχος.*

- *Μη στενοχωριέσαι για τη μπάλα σου...συνέχισε εκείνος. Μπορώ να στη φέρω πίσω. Όμως, ...κάτι πρέπει να μου δώσεις κι εσύ σαν αντάλλαγμα.*

Αμέσως η μικρή απάντησε:

-*Ότι θέλεις!.. Τα ρούχα μου και τα κοσμήματα μου, ακόμα και το χρυσό μου στέμμα!*

-*Δεν τα θέλω αυτά. Θέλω μόνο να μου υποσχεθείς ότι θα μ' αγαπήσεις και θα με αφήνεις να τρώω στο τραπέζι σου και να κοιμάμαι στο κρεβάτι σου, της είπε ο βάτραχος.*

Η μικρή πριγκίπισσα χωρίς δισταγμό και χωρίς να το σκεφτεί, απάντησε γρήγορα..

-*Στο υπόσχομαι!*

Τότε ο βάτραχος, βούτηξε στη λίμνη, και έφερε στη κοπέλα την ολόχρυση μπάλα της.

Μόλις η πριγκίπισσα πήρε στα χέρια της το αγαπημένο της παιχνίδι, άρχισε να τρέχει γρήγορα προς το παλάτι.

- *Περίμενε κι εμένα! Εγώ δεν μπορώ να τρέξω τόσο γρήγορα! ...φώναξε ο βάτραχος.*

Μα εκείνη όχι μόνο δεν σταμάτησε αλλά δεν έδωσε καμία σημασία στις φωνές του. Είχε ήδη ξεχάσει την υπόσχεσή της.

Την επόμενη μέρα, ενώ η βασιλική οικογένεια πήγαινε για φαγητό, ακούστηκε ένας χτύπος στην πόρτα και η φωνή του βατράχου που ζητούσε να ανοίξουν.

Πανικόβλητη και ανήσυχη, έτρεξε να καθίσει στη θέση της χωρίς να πει τίποτα. Όμως ο βασιλιάς, κατάλαβε αμέσως ότι κάτι συνέβαινε, και ρώτησε τη κόρη του:

- *Τι συμβαίνει μικρή μου; Γιατί έχεις αυτό το φοβισμένο ύφος; Μήπως στέκεται κάποιος γίγαντας στην πόρτα που θέλει να σε αρπάξει;*

-*Όχι πατέρα, δεν είναι γίγαντας, αλλά ένας κακάσχημος βάτραχος...απάντησε με τρεμάμενη φωνή.*

Τότε η κοπέλα αναγκάστηκε να εξηγήσει στον πατέρα της τα γεγονότα με την μπάλα της χθεσινής ημέρας και την υπόσχεσή

της.

- *Πρέπει πάντα να κρατάμε τις υποσχέσεις που δίνουμε μικρή μου...τη μάλωσε τότε ο σοφός βασιλιάς. Πήγαινε τώρα να ανοίξεις στον βάτραχο, και να τηρήσεις ότι του υποσχέθηκες.*

Η καημένη η κοπέλα, υπάκουσε στον πατέρα της και άνοιξε την πόρτα.

Τότε ο βάτραχος μπήκε μέσα και, με ένα πήδημα, κάθισε στην καρέκλα της πριγκίπισσας. Έπειτα, πήδηξε πάνω στο τραπέζι και κάθισε δίπλα στο πιάτο της, έτσι ώστε να φάνε μαζί.

Αφού έφαγαν και ήπιαν, ο βάτραχος ζήτησε από την πριγκίπισσα να του στρώσει το κρεβάτι. Η δύστυχη κοπέλα έβαλε τα κλάματα. Ο βάτραχος ήταν τόσο άσχημος, που δεν μπορούσε ούτε να

Η πριγκίπισσα και ο βάτραχος στη λίμνη.

Ο βάτραχος κατά την παράδοση της πριγκιπικής μπάλας

τον βλέπει. Όμως ο βασιλιάς της είπε με αυστηρό ύφος.

- Δεν πρέπει να περιφρονείς, αυτόν που σε βοήθησε όταν είχες ανάγκη. Και ως πρόσχευς τις υποσχέσεις που δίνεις. Πήγαινε τώρα τον βάτραχο στο δωμάτιο σου!

Η πριγκίπισσα υπάκουσε πάλι, έβαλε τον βάτραχο στο στο κρεβάτι της να κοιμηθεί και εκείνη προσπάθησε να κοιμηθεί σε ένα διπλανό πάγκο.

Πέρασε μαρτυρική νύχτα, γεμάτη σκέψεις για το πώς θα αντιμετωπίσει την κατάσταση. Μα σαν ξύπνησε το άλλο πρωί, βρέθηκε μπροστά σε μια μεγάλη έκπληξη. Στο κρεβάτι της δεν βρισκόταν ένας απαίσιος βάτραχος,

αλλά ένας πανέμορφος νέος, με ολόξανθα μαλλιά και γαλανά μάτια που την κοιτούσαν με ευγνωμοσύνη και τρυφερότητα. Αργότερα στην ίδια και στον βασιλιά, ο νέος εξήγησε:

- Είμαι πρίγκιπας. Μια κακιά μάγισσα με είχε καταραστεί, και είχα μεταμορφωθεί σε βάτραχο. Μονάχα αν μια πριγκίπισσα μου φερόταν φιλικά, και με άφηνε να μοιραστώ το φαγητό της και να κοιμηθώ στο κρεβάτι της, θα λύνονταν τα μάγια! Σ' ευχαριστώ πολύ!

Η πριγκίπισσα και ο πρίγκιπας, ερωτεύτηκαν με την πρώτη ματιά. Λίγες μέρες αργότερα, παντρεύτηκαν και ... ζήσανε καλά κι εμείς καλύτερα!

(Απο τα παραμύθια των Αφών Γκριμ)

Με τον βασιλιά πατέρα την ώρα του γεύματος.

α. Η πρώτη συνάντηση πριγκίπισσας και βατράχου. β. Στο βασιλικό τραπέζι, γ. Αμέσως μετά το γάμο. δ. Στη βασιλική άμαξα.

Ένα τολμηρό γραμματόσημο

Η Δανία, πάντα τολμηρή στα θέματα των γραμματοσήμων της, κυκλοφόρησε πρόσφατα το εικονιζόμενο που θυμίζει την Μέριλιν Μονρόε να μαζεύει το φόρεμά της που το σηκώνει ο αέρας, από την γνωστή σκηνή της ταινίας *Επτά χρόνια φαγόυρα*. Η διαφορά στο γραμματόσημο των Δανών είναι ότι η εικονιζόμενη κυρία όχι μόνο δεν προσπαθεί δεν "μαζέψει" το φόρεμά της, αλλά έχει αφήσει το εσώρουχό της να κατέβει μέχρι τους αστραγάλους!

Η θεματική περιέργεια να ανακαλύψουμε σε τι αναφέρεται όλο αυτό σκηνικό, ανακαλύψαμε ότι πρόκειται για αναπαραγωγή σε γραμματόσημο του εξωφύλλου ενός δίσκου που ηχογραφήθηκε και κυκλοφόρησε το 1973 από το δανέζικο ροκ συγκρότημα Gasolin, με τίτλο *What a lemon*.

Συμπεράναμε ότι για να δημιουργηθεί αυτό το γραμματόσημο, ο δίσκος πρέπει να είχε μεγάλη επιτυχία. Η περεταίρω έρευνα το επιβεβαίωσε. Ο εν λόγω δίσκος πραγματοποιήσε επανεκδόσεις το 1974, 1987, 1991 και το 2003.

Βασίλειος Ν. Σεκόπουλος (4.9.1929 - 30.11.2019)

Η φιλοτελική μας οικογένεια πενθεί την απώλεια ενός διακεκριμένου μέλους της.

Ο εκλιπών, μετά τις γυμνασιακές του σπουδές στο Βαρβάκειο, εισήλθε στο τμήμα Μηχανολόγων-Ηλεκτρολόγων μηχανικών του ΕΜΠ. Αποφοίτησε το 1953 και υπηρέτησε την στρατιωτική του θητεία ως Έφεδρος Αξιωματικός Τεχνικού Σώματος.

Την περίοδο 1956-1985 εργάστηκε στη ΔΕΗ, σε διάφορες υψηλόβαθμες θέσεις, το 1965 μετεκπαιδεύτηκε στη Γαλλία και το 1972 έλαβε μεταπτυχιακό master στη Διοίκηση Επιχειρήσεων από την Α.Σ.Ο.Ε.Ε. Μιλούσε Γαλλικά και Αγγλικά.

Φιλοτελιστής από μικρός, γράφτηκε το 1944 στο τότε τμήμα νέων της "Φιλοτελικής Εταιρείας Αθηνών". Στη συνέχεια, ως μέλος των ΔΣ των "Φιλοτελιστών των Αθηνών" και της "Ένωσης Φιλοτελιστών Κηφισιάς", έπαιξε πρωταγωνιστικό ρόλο στη διοργάνωση πολλών πανελληνίων φιλοτελικών εκθέσεων, όπως οι EFILA 77, ΑΘΗΝΑ 82, ΚΗΦΙΣΣΕΙΑ 94, ΚΗΦΙΣΣΕΙΑ 98, και πρωτοστάτησε στην οργάνωση δύο συνεδρίων της ΕΦΙΚ.

Είχε εκλεγεί πολλές φορές στο ΔΣ της Ε.Φ.Ο. και από το 2000 ήταν πρόεδρος των Φιλοτελιστών των Αθηνών, οργανώνοντας την έκθεση ΕΦΙΛΑ 2002 και συμβάλλοντας στην επιτυχία της διεθνούς OLYMPHILEX 2004, ενώ υπήρξε εθνικός αντιπρόσωπος στις παγκόσμιες εκθέσεις OLYMPHILEX 92 (Βαρκελώνη), INDONESIA 96 (Μπαντούγκ), INDEPEX 97 (Δελχί), CHINA 99 (Πεκίνο), BANGOG 2000, EUROPHILEX 02 (Λευκωσία), PARIS

2004, BELGICA 2006 (Βρυξέλλες) και "Planète Timbre 10" (Παρίσι).

Την περίοδο 2004–2008 τοποθετήθηκε στη θέση του Προέδρου του Δ.Σ. των Κ.Ε.Κ. ΕΛΤΑ.

Ήταν παντρεμένος επί 57 χρόνια με την Τίνα το γένος Παπαδάκη, και υπήρξε πατέρας ενός γιού, του Νίκου, πολιτικού μηχανικού, και μιας κόρης, της Ιωσηφίνας, διακοσμήτριας, οι οποίοι του χάρισαν τέσσερα εγγόνια.

Είναι γνωστή σε όλο τον φιλοτελικό κόσμο η στενή σχέση και η μακρόχρονη συνεργασία του εκλιπόντος με το σύλλογό μας, κυρίως με την από κοινού διοργάνωση της γιορτής της κοπής της βασιλόπιτας με τους "Φιλοτελιστές των Αθηνών" την τελευταία δωδεκαετία.

Αξέχαστη θα μείνει η προσήνεια, η ευγένεια και η γλυκύτητα του αληθινού ευπατρίδη Βασιλή Σεκόπουλου. Με την απουσία του, ο φιλοτελικός μας μικρόκοσμος θα γίνει ακόμα μικρότερος.

Πανελληνίος Σύλλογος Θεματικού Φιλοτελισμού

ΨΗΦΙΣΜΑ

Το ΔΣ του Πανελληνίου Συλλόγου Θεματικού Φιλοτελισμού, μετά το θλιβερό άγγελμα του θανάτου του Βασιλείου Σεκόπουλου, διακεκριμένης προσωπικότητας του ελληνικού φιλοτελισμού και επί πολλά χρόνια συνεργάτη και φίλου του συλλόγου μας, συνήλθε εκτάκτως σήμερα, 1 Δεκεμβρίου 2019, και αποφάσισε ομόφωνα τα κάτωθι:

1. Να εκπροσωπηθεί το Διοικητικό Συμβούλιο στη νεκρώσιμο ακολουθία.
2. Να κατατεθεί στεφάνι.
3. Να εκφρασθούν θερμά συλλυπητήρια του Δ. Σ. στους οικείους του.
4. Να δημοσιευθεί το παρόν στο περιοδικό του συλλόγου μας.

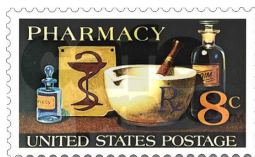
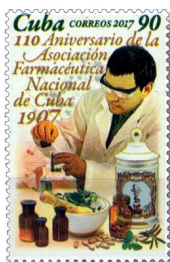
Αθήνα, 1 Δεκεμβρίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Π. ΛΕΟΥΣΗΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ

Αχ! Αυτό το πλάνο...

Πικρά χάπια και δυνατές σταγόνες

1. Ο άνθρωπος χρειάζεται ίαση

- 1.1 Τα πρώτα φάρμακα υπό την επίδραση της μαγείας και της θρησκείας
- 1.2 Προς τη δημιουργία των ιατρικών φαρμάκων
- 1.3 Ιατρική και φαρμακευτική επανάσταση
- 1.4 Φάρμακα από το "Νέο" Κόσμο
- 1.5 Η Γνώση για τα μεταδοτικά νοσήματα...
- 1.6 ...οδήγησε στην φαρμακευτική έρευνα

2. Νέα φάρμακα, μαζί με τα παραδοσιακά και τα εμπειρικά

- 2.1 ...κυρίως από φυτά
- 2.2 Πολύτιμα φάρμακα παράγονται επίσης από ζώα...
- 2.3 ...αλλά και από ορυκτά
- 2.4 Η έρευνα αυτή ονομάστηκε Φαρμακογνωσία

3. Η Φαρμακογνωσία συνέβαλε στη δημιουργία πολλών φαρμάκων...

- 3.1 ...προς χρήση στη χειρουργική
- 3.2 ...στη μάχη ενάντια στις μολυσματικές παθήσεις
- 3.3 ...στις αναπνευστικές παθήσεις
- 3.4 ...σε περιπτώσεις υποσιτισμού
- 3.5 ...στη μάχη ενάντια στις παθήσεις του πεπτικού συστήματος
- 3.6 ...στον καρκίνο
- 3.7 ...στο ζαχαρώδη διαβήτη
- 3.8 ...και ως αντίδοτο

4. Ποιος ασχολείται με όλα αυτά τα φάρμακα;

- 4.1 Δημιουργήθηκε ένα νέο επάγγελμα
- 4.2 ...με τη χρήση σχετικών συγγραμμάτων
- 4.3 ...εργαλείων και εφοδίων για την παρασκευή φαρμάκων
- 4.4 ...και πωλητών φαρμάκων στα φαρμακεία

5. Από το φαρμακείο στη φαρμακευτική βιομηχανία

- 5.1 Με την πρόοδο της τεχνολογίας
- 5.2 ...ιδρύθηκαν Φαρμακευτικές Εταιρείες
- 5.3 Κάποτε, η δημιουργία φαρμάκων έγινε ανεξέλεγκτη
- 5.4 Γι' αυτό χρειάστηκαν δημόσιοι κανόνες
- 5.5 Η σύγχρονη επιστημονική βιομηχανία: κύριος εφευρέτης φαρμάκων
- 5.6 ...μαζί με κάποιες Εταιρείες του Δημοσίου

6. Εκτός από νέα φάρμακα, υπάρχουν και άλλων ειδών θεραπείες

- 6.1 Όλα τα φάρμακα δεν δρουν ή δεν λαμβάνονται όπως σχεδιάστηκαν
- 6.2 Η εξέλιξη της γνώσης δημιούργησε νέες ανάγκες
- 6.3 ...με τη χρήση ομοιοπαθητικών φαρμάκων...
- 6.4 ...και με την παραδοσιακή ιατρική

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α) ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Στις 7 Οκτωβρίου 2019 κυκλοφόρησε η αναμνηστική σειρά γραμματοσήμων με τίτλο **"Διακεκριμένες Ελληνικές Προσωπικότητες"** αποτελούμενη από πέντε γραμματόσημα συνολικής ονομαστικής αξίας € 4.37, σε 200.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 4.000 σετ ΦΠΗΚ (5 X 4.000) προς € 7.80 και 500 τυποποιημένες Σειρές Γραμματοσήμων προς € 7.70.

• Στις 20 Οκτωβρίου 2019 κυκλοφόρησε η αναμνηστική σειρά γραμματοσήμων με τίτλο **"200 Χρόνια του Νέου Καθολικού της Ιεράς Μονής Ξενοφώντος"**, αποτελούμενη από ένα γραμματόσημο σε ένα εκατομμύριο αντίτυπα και 25.000 φεγιά συνολικής ονομασ5.00 (2.50 + 2.50). Κυκλοφόρησαν επίσης 4.000 ΦΠΗΚ του γραμματοσήμου και 4.000 του φεγιά προς € 3.69 έκαστο, και 500 λευκώματα σειράς προς € 17.00.

• Στις 25 Νοεμβρίου 2019 κυκλοφόρησε η αναμνηστική σειρά γραμματοσήμων με τίτλο

"Χριστούγεννα 2019" αποτελούμενη από τέσσερα γραμματόσημα συνολικής ονομαστικής αξίας € 3.06, σε 200.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 5000 αριθμημένα φυλλαράκια με τα γραμματόσημα ενωμένα προς € 3.06, 4.000 σετ ΦΠΗΚ (2 X 4.000) προς € 5.00 έκαστο σετ, 26.000 τευχίδια που περιλαμβάνουν δέκα αυτοκόλλητα γραμματόσημα πρώτου βάρους εσωτερικού (€ 0.72) προς € 7.20, δέκα ανάλογα τευχίδια για αλληλογραφία εξωτερικού προς € 9.00 και 500 λευκώματα σειράς προς € 15.00 έκαστο. .

ΚΥΠΡΟΥ

• Στις 14 Νοεμβρίου 2019 κυκλοφόρησε η αναμνηστική σειρά με τίτλο **"ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ 2019"**, αποτελούμενη από 3 γραμματόσημο σε δύο ενότητες, συνολικής ονομαστικής αξίας € 1.39, σε 55.000 πλήρεις σειρές, Κυκλοφόρησαν επίσης δύο ΦΠΗΚ σε 5.000 τεμάχια έκαστος, προς € 1,17 και € 1.00, αντίστοιχα.

β) ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

ΕΛΛΑΔΟΣ

• Με την ευκαιρία της επετείου των 100 χρόνων από την απελευθέρωση της Ξάνθης χρησιμοποιήθηκε στις 4 Οκτωβρίου 2019 η εικονιζόμενη σφραγίδα.

• Με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας Ταχυδρομείων χρησιμοποιήθηκε στις 9 Οκτωβρίου 2019 η εικονιζόμενη σφραγίδα..

• Με την ευκαιρία της επετείου των 15 χρόνων από την πρώτη κυκλοφορία της εφημερίδας Athens Voice χρησιμοποιήθηκε στις 10 Οκτωβρίου 2019 η εικονιζόμενη σφραγίδα..

• Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 200 χρόνων από την έναρξη των εργασιών ανοικοδόμησης του Νέου Καθολικού της Ιεράς Μονής Ξενοφώντος, χρησιμοποιήθηκε στις 20 Οκτωβρίου 2019 η εικονιζόμενη σφραγίδα..

• Με την ευκαιρία της επετείου των 120 χρόνων από την εγκαθίδρυση διπλωματικών σχέσεων μεταξύ Ελλάδος και Ιαπωνίας χρησιμοποιήθηκε στις 22 Οκτωβρίου 2019 η εικονιζόμενη σφραγίδα..

• Με την ευκαιρία της επετείου των 75 χρόνων από την κατασκευή του φράγματος του Μαραθώνα, χρησιμοποιήθηκε στις 25 Οκτωβρίου 2019 η εικονιζόμενη σφραγίδα.

• Με την ευκαιρία της επετείου των 200 χρόνων της Φιλοτελικής Εταιρείας Λέσβου και των εγκαινίων της φιλοτελικής έκθεσης "ΜΥΤΙΛΗΝΗ 23019", χρησιμοποιήθηκε την 1η Δεκεμβρίου 2019 η εικονιζόμενη σφραγίδα.

ΚΥΠΡΟΥ

• S7/2019. Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων για την Παγκόσμια Ημέρα των Ταχυδρομείων (9 Οκτωβρίου 2019) χρησιμοποιήθηκε από 07 έως 11 Οκτωβρίου το γνωστό κατ' έτος επαναλαμβανόμενο αναμνηστικό σύνθημα.

• C8/2019. Με την ευκαιρία της 133ης Διεθνούς Φιλοτελικής Έκθεσης "VERONAFIL 2019" που διεξήχθη στην πόλη Βερόνα της Ιταλίας από 22 έως 24 Νοεμβρίου 2019, χρησιμοποιήθηκε στο χώρο της έκθεσης την ως άνω περίοδο η εικονιζόμενη αναμνηστική σφραγίδα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Όπως έγινε γνωστό, προγραμματίζεται από τα ΕΛΤΑ για το 2020 η έκδοση των παρακάτω σειρών, στις αντίστοιχες ημερομηνίες:

- 18.02.2020 Αρχαία Θέατρα της Ελλάδας (κλάσεις 5)
- 12.03.2020 Παιδί και Γραμματόσημο (4)
- 07.04.2020 Επέτειοι – Γεγονότα (?)
- 08.05.2020 Ευγορα 2020 (Ιστορικές Ταχυδρομικές Διαδρομές) (2)
- 11.06.2020 Ολυμπιακοί Αγώνες – TOKYO 2020 (4)
- 13.07.2020 EuroMed 2020 (Παραδοσιακή Γαστρονομία της Μεσογείου) (4)
- 29.09.2020 2.500 Χρόνια, Ναυμαχία Σαλαμίνας – Μάχη Θερμοπυλών (4 + 4)
- 03.11.2020 Χριστούγεννα 2020 (4)

"Ιστορία της Ιταλικής Όπερας" στην Πεύκη

Τη Δευτέρα, 19 Νοεμβρίου 2019, το εντευκτήριο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Πεύκης φιλοξένησε μία ακόμα θεματική ομιλία του Π. Λεούση. Είχε τίτλο "*Η Ιστορία της Ιταλικής Όπερας*" μέσα από τα γραμματόσημα. Ήταν η ίδια που είχε παρουσιάσει για πρώτη φορά στις 20 Ιανουαρίου 2014 στο Ταχυδρομικό και Φιλοτελικό Μουσείο της Αθήνας. Ήδη προγραμματίζεται για τον Ιανουάριο του 2020, στον ίδιο χώρο, μία ακόμη ομιλία με τίτλο "*Η Ιστορία της Ελληνικής Μουσικής*", ενώ έχουν ήδη παρουσιαστεί μέσα στο 2019 οι ομιλίες "*Η Γέννηση του Κινηματογράφου και η Αμερικανική του Καταξίωση*" και "*Η Ιστορία του Ταγκό*".

Κινηματογράφου και η Αμερικανική του Καταξίωση" και "*Η Ιστορία του Ταγκό*".

100 χρόνια Ιταλική Φιλοτελική Ομοσπονδία

Το 2019 η Ιταλική Φιλοτελική Ομοσπονδία γιόρτασε τα εκατό χρόνια από την ίδρυσή της με μια όμορφη γιορτή, στην οποία προσκλήθηκαν τιμητικά οι πρόεδροι των Ομοσπονδιών Γαλλίας, Ισπανίας, Πορτογαλίας και Ελλάδας, χωρών «με τις οποίες είχαμε περισσότερες επαφές και ανταλλαγές φιλίας αυτά τα χρόνια», όπως έγραψε στην πρόσκληση ο πρόεδρος Piero Macrelli. Τελικά, οι πρόεδροι Ισπανίας και Πορτογαλίας δήλωσαν κώλυμα. Παρευρέθηκαν μόνο οι πρόεδροι της Γαλλίας Claude Désarménien και της Ελλάδας.

Τα Ιταλικά Ταχυδρομεία τιμήσαν το γεγονός με ειδική έκδοση γραμματοσήμου

Η ΕΦΟ ετοίμασε αναμνηστική πλακέτα για το γεγονός, η οποία απονεμήθηκε στην Ιταλική Ομοσπονδία, ενώ οι Ιταλοί ανταπέδωσαν με τιμητικό μετάλλιο και δίπλωμα στον Έλληνα πρόεδρο.

Η κύρια εορταστική τελετή πραγματοποιήθηκε σε αίθουσα πολυτελούς ξενοδοχείου της πόλης Βερόνα και συνδυάστηκε με το Παλμαρές μεγάλης θεματικής έκθεσης που είχε διοργανώσει η Ιταλική Ομοσπονδία στον τεράστιο χώρο της Fiera di Verona (εμπορική έκθεση). Εκεί όπου κάθε χρόνο φιλοξενείται και ένα από τα μεγαλύτερα φιλοτελικά παζάρια της Ευρώπης.

Η «134η VERONAFIL», όπως ήταν ο τίτλος της έκθεσης, αυτή τη φορά είχε το χαρακτήρα «Θεματικού Πρωταθλήματος», μέσω του οποίου θα αναδεικνύονταν οι πρωταθλητές καθεμιάς από τις παρακάτω ενότητες: Προηγούμενοι νικητές πρωταθλημάτων (εκθέματα 3), *Τέχνη και Πολιτισμός* (5), *Ιστορία και Οργανισμοί*

(10), *Καθημερινός άνθρωπος και ζωή* (6), *Αθλητισμός και αναψυχή* (9), *Ιατρική και Επιστήμη* (3), *Ζώα και Φυτά* (4), *Γεωργία και οικιακά ζώα* (4). Συμμετείχαν 44 εκθέτες με ισάριθμες συλλογές και τελική συγκομιδή: 2 μεγάλα χρυσά μετάλλια, 10 χρυσά, 24 μεγάλα επίχρυσα, 12 επίχρυσα, 4 μεγάλα αργυρά, 1 αργυρό και 1 επάργυρο.

Η περιήγηση και μελέτη όλων αυτών των εκθεμάτων ήταν μια φιλοτελική θεματική από-

λαυση. Αλλά και οι τεράστιες ουρές στα γκισέ εθνικών ταχυδρομείων που συμμετείχαν με περίπτερα, και τα πάμπολλα περίπτερα εμπόρων γραμματοσήμων και άλλων συλλεκτικών ειδών που είχαν έλθει από πολλά μέρη της γης, μπρος στα οποία συνωστίζονταν πλήθη φιλοτελιστών, όσες φορές και να τα ζήσει κανείς, πάντα εντυπωσιάζουν.

Πρόκειται για μία εικόνα που δεν είδαμε, ούτε ποτέ θα δούμε στην Ελλάδα.

Π. Λεούσης και Bruno Ctevato Salvagi (πρόεδρος Ο. Ε. των εορτασμών).

Ξένη αναδημοσίευση άρθρων μας

Η ιστοσελίδα της Φιλοτελικής και Νομισματικής Εταιρείας του Κάλιαρι της Σικελίας αναδημοσίευσε δύο ακόμη άρθρα του **Θεματικού Φιλοτελιστή**. Αυτή τη φορά πρόκειται για *Το γαϊδουράγκαθο*, που δημοσιεύτηκε στο τεύχος 79 (Σεπτέμβριος 2019) (http://assfilatelicaagliari.altervista.org/cardo-untema-spinoso-utilissimo/?doing_wp_cron=1574501301.9200661182403564453125) και *Χάτσικο, το σκυλί σύμβολο* (Δεκέμβριος 2015) (<http://assfilatelicaagliari.altervista.org/hachiko-cane-diventato-simbolo-dedizione-amore/>).

Φιλοτελική δημοσίευση στη Ναύπακτο

Η εφημερίδα *Εμπρός της Ναυπάκτου*, στο φύλλο της 11ης Οκτωβρίου 2019, δημοσίευσε τετράστηλο άρθρο του δραστήριου μέλους μας Φώτιου Μόσχου με τίτλο *Η Ναυμαχία του Λεπάντο, Μία Φιλοτελική Προσέγγιση*.

Θερμά συγχαίρουμε.

Εκδήλωση της Φ. Ε. Αργινίου

Στις 4/11/2019, στο πλαίσιο της μηνιαίας συνάντησης των μελών της Φιλοτελικής Εταιρείας Αργινίου στο Παπαστράτειο Μέγαρο της Γυμναστικής Εταιρείας Αργινίου και με την ευκαιρία της επετείου της 28ης Οκτωβρίου, ο πρόεδρος Ι. Σκαρμούτσος παρουσίασε το θέμα: *"Γραμματόσημα και Αλληλογραφία 1940-1944"*.

Η εκδήλωση στέφθηκε από απόλυτη επιτυχία και έτυχε των ευμενών σχολίων των παρευρισκομένων.

Φιλοτελική έκθεση της Φ. Ε. Πατρών

Στις 22 και 23 Νοεμβρίου 2019, η Φιλοτελική Εταιρεία Πατρών οργάνωσε Έκθεση Οθησκευτικού Γραμματοσήμου στο Επιμελη-

τήριο Αχαΐας. Μέσα στα πλαίσια της έκθεσης δόθηκε ομιλία του συγγραφέα - δικηγόρου Χρήστου Μούλια με θέμα: «1919-2019 εκατό χρόνια από την τελευταία λειτουργία στην Αγία Σοφία».

Φιλοτελική έκθεση στη Μυτιλήνη

Η Φιλοτελική Εταιρεία Μυτιλήνης, γιορτάζοντας τα 75 χρόνια από την ίδρυσή της, οργάνωσε έκθεση γραμματοσήμων και συλλογών άλλου τύπου, σε συνεργασία με την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Λέσβου. Η έκθεση είχε τίτλο «ΜΥΤΙΛΗΝΗ 2019», διεξήχθη από 1 ως 8 Δεκεμβρίου και φιλοξενήθηκε στο Νέο Κτίριο του Αρχαιολογικού Μουσείου Μυτιλήνης.

Ο Κ. Χαζάπης μέλος του ΔΣ της FEPA

Στο συνέδριο της FEPA του 2019 που περιλάμβανε και εκλογές για τρεις από τις επτά θέσεις του Δ.Σ. της FEPA, τετραετούς θητείας, φιλοξενήθηκε στο τριγκιπάτο του Μονακό, κατά τη διάρκεια της έκθεσης «Monacophil 2019» (28-30 Νοεμβρίου). Αντιπρόσωπος της Ελλάδας και υποψήφιος για το ΔΣ ήταν ο Κώστας Χαζάπης, εκδότης της Φιλοτελείας και πρόεδρος της ΟΕ της ΝΟΤΟΣ 2021, ο οποίος και εξελέγη, μαζί με το Βρετανό Bill Hedley (Πρόεδρος) και το Σλοβένο Igor Pirc (Γραμματέας).

Ο Κ. Χαζάπης, επωφελούμενος της εκεί παρουσίας του, προέβη σε εκτενή παρουσίαση της ΝΟΤΟΣ 2021 και συνυπέγραψε το Συμφωνητικό για την Αιγίδα της έκθεσης με τον Παρατηρητή της FEPA Ari Muhonen.

Θερμά συγχαρητήρια στον καλό φιλοτελιστή και φίλο Κώστα. Η εκπροσώπηση της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία θα βρίσκεται σε καλά χέρια.